

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Odsjek za klasičnu filologiju

Maja Pajnić

PRIMJERI SUVREMENE LATINSKE POEZIJE NA INTERNETU

Diplomski rad

Zagreb, svibanj 2006.

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Odsjek za klasičnu filologiju

PRIMJERI SUVREMENE LATINSKE POEZIJE NA INTERNETU

Diplomski rad

Mentor: prof.dr.sc. Darko Novaković

Maja Pajnić

Zagreb, *svibanj* 2006.

Sadržaj:

1. Uvod.....	1
1.1. <i>Biografije F. di Monaca, S. Coombsa i M. Moskowitza.....</i>	2
1.1.1. Florindo di Monaco.....	2
1.1.2. Stephen Coombs.....	2
1.1.3. Marc Moskowitz.....	2
2. Poesis Latina a Florindo Di Monaco scripta:	
2.1. <i>Di Monacovi metri.....</i>	3
2.2. <i>Teme.....</i>	4
2.3. <i>Jezik i stil.....</i>	8
2.4. <i>Neolatinizmi.....</i>	10
2.5. <i>Uzori.....</i>	11
3. Poesis Latina a Stephano Coombe scripta:	
3.1. <i>Coombsovi metri.....</i>	12
3.2. <i>Teme.....</i>	14
3.3. <i>Mitologija.....</i>	17
3.4. <i>Jezik i stil.....</i>	17
3.5. <i>Gramatičke pogreške i jezične osobitosti.....</i>	18
3.6. <i>Uzori.....</i>	19
4. Poesis Latina a Marco Moskowitz scripta	
4.1. <i>Teme.....</i>	20
4.2. <i>Moskowitzevi metri.....</i>	23
4.3. <i>Gramatičke pogreške i jezične osobitosti.....</i>	25
4.4. <i>Jezik i stil.....</i>	29
4.5. <i>Leksičke podudarnosti.....</i>	29
5. Zaključak.....	30
6. Appendix: latinske pjesme Di Monaca, Coombsa i Moskowitza	
6.1. <i>Poesis Latina a Florindo Di Monaco scripta.....</i>	31
6.2. <i>Poesis Latina a Stephano Coombe scripta.....</i>	36
6.3. <i>Poesis Latina a Marco Moskowitz scripta.....</i>	51
7. Popis literature.....	75

1. Uvod

U ovom ću radu iznijeti književnu, jezičnu i metričku analizu pjesama triju suvremenih latinskih pjesnika, Talijana Florinda Di Monaca, Engleza Stephena Coombsa i Amerikanca Marca Moskowitza, čije su pjesme objavljene na internetskoj stranici već spomenutog Moskowitza (<http://suberic.net/~marc/poesislatina.html>).

Budući da se vrlo rijetko mogu naći neolatinski pjesnici koji su objavili zbirke svojih pjesama, mogućnost publikacije latinskih pjesama na internetu otvara vrata ne samo onim pjesnicima koji uz talent posjeduju i znanje latinskog i čije bi pjesme po svojoj književnoj vrijednosti zaslužile da budu objavljene, već i onima koji su manje talentirani i slabiji poznavatelji latinskog jezika. Ujedno takva vrsta internetskog objavljivanja čini djela neolatinskih pjesnika dostupnijim širem krugu publike.

S obzirom na to da ne postoji nikakav uvjet (npr. kvaliteta ili kvantiteta) koji bi priječio objavljivanje pojedinih pjesama, na Moskowitzevoj se stranici nalazi široka paleta pjesnika (trenutno je na ovoj stranici okupljeno njih četrdesetak), među kojima su zaista rijetki oni čije bi se pjesme mogle objaviti u kakvoj pjesničkoj zbirci (osim Di Monaca, izdvojila bih i Alaina Van Dievoeta, čije su pjesme već objavljene u časopisima *Vita Latina* i *Vox Latina*, v. <http://suberic.net/~marc/vandievoetpoematanumerata.html>). Prema brojnosti objavljenih pjesama, Moskowitz je autore svrstao u skupine *Collectiones* i *Poemata singula*.

Između mnoštva pjesnika, odabrala sam Di Monaca, Coombsa i Moskowitza dajući im prednost nad ostalim pjesnicima zbog većeg broja pjesama koje su objavili, što je pružilo mogućnost za detaljniju analizu; Di Monacu i Coombsu, zbog različitih metara u kojima pišu, te zbog uočenih utjecaja rimskih pjesnika, a Moskowitzu zbog pojedinih metričkih osobitosti, brojnih odstupanja od gramatičkih normi, ali i zbog vidljivog utjecaja engleskog jezika na latinske konstrukcije.

1.1. Biografije F. Di Monaca, S. Coombsa i M. Moskowitza

1.1.1. Florindo Di Monaco

Florindo Di Monaco rodio se u Italiji u blizini Napulja, 18. ožujka 1947. Profesor književnosti, pjesnik, pisac, objavio je zbirke stihova na talijanskom jeziku.

Za latinsku poeziju nagradio ga je Papa na natjecanju Certamen Vaticanum, osvojio je također prva mjesta na natjecanjima Certamen Capitolinum u Rimu i Certamen Catullianum u Veroni. Objavio je latinsku poeziju i prozu u časopisima *Vox Latina*, *Vita Latina*, *Rumor varius*, *Hermes Americanus*.

Poznavatelj povijesti mode, njegovatelj ljepote i dobrog ponašanja, Florindo Di Monaco nedavno je objavio djela *Storia dell'acconciatura* i *Storia della bellezza femminile attraverso i secoli*, te dva priručnika o bontonu namjenjena muškarcu i gospođi dvadesetprvog stoljeća. (<http://suberic.net/~marc/biographica.html#flodim>)

1.1.2. Stephen Coombs

Stephen Coombs rodio se 17. ožujka 1943. u Weymouthu. Upisao je Balliol College na sveučilištu Oxford 1962., diplomirao na području glazbe 1965. (profesorski smjer).

Tijekom obrazovanja u Oxfordu, obratio se na pravoslavlje (u moskovskoj patrijaršiji). Živi u Stockholmu od 1967., gdje je prvo predavao engleski odraslama, zatim glazbeni u državnim školama, uglavnom u gradu Sollentuna (sjeverno od Stockholma). Skladao je mnoga glazbena djela, neka za školsku upotrebu, neka s namjerom da pronađe novo glazbeno područje iznad Schönbergove ili Boulezove atonalnosti. Od posljednje spomenutih djela, malo ih je bilo izvedenih. Napisao je libreto (na engleskom) i započeo rad na glazbi za operu *Hippolytus*.

Tijekom osamdesetih godina počeo je istraživati kršćansku liturgiju, osobito razvoj euharistijske molitve. Sudjelovao je na seminarima u Lundu i Uppsali; dva njegova članka objavio je časopis *Ostkirchliche Studien* iz Würzburga. To je u njemu probudilo ponovno zanimanje za latinski jezik koji je učio u školi.

Suosnivač je “humanističko-kršćanske“ privatne škole (Katarinaskolan, škola sv. Katarine -osnovana 1994.) u Uppsali, u kojoj je ujedno i direktor i predavač “tradicije klasičnoga jezika“ (to je predmet koji je ponajviše usmjeren na gramatiku i vokabular latinskog jezika). (<http://suberic.net/~marc/biographica.html#coombs>)

1.1.3. Marc Moskowitz

Marc Moskowitz rodio se u Atlanti (Georgia, SAD) 1972. godine. Pohađao je Carleton College u Minnesoti, na kojem je diplomirao na području latinskoga jezika i književnosti.

Prvi epigram na latinskom jeziku napisao je kao dodatak svom diplomskom radu.

1996. godine taj je epigram postavio na internet, a uskoro je pronašao i druge pjesnike, čije se latinske pjesme mogu pročitati na njegovoj web stranici. Danas radi u Bostonu kao programer web stranica, a živi zajedno sa suprugom, dva prijatelja i tri mačke u Arlingtonu (Massachusetts). (<http://suberic.net/~marc/biographica.html#mmoskowi>)

2. Poesis Latina a Florindo Di Monaco scripta (<http://suberic.net/~marc/flodim.html>)

Latinska poezija Florinda Di Monaca obuhvaća opus od ukupno osamnaest pjesama, podjeljenih u tri veće cjeline: prvu cjelinu čine pjesme okupljene pod zajedničkim naslovom *Terrarum Mirabilissima Decem* (<http://suberic.net/~marc/flodimirabilissima.html>), drugu pjesme naslovljene *Anni Tempora* (<http://suberic.net/~marc/flodimannitempora.html>), dok su u treću cjelinu naziva *Poemata* (<http://suberic.net/~marc/flodim.html>) svrstane one pjesme koje međusobno nisu tematski povezane (*Ambubaia, Mater, Vale, Plenilunii Nox*).

2.1. Di Monacovi metri

Premda bi se od Di Monaca kao suvremenog pjesnika mogla očekivati naklonost prema slobodnome stihu, on je svoj pjesnički opus sazdao na raznolikosti Horacijevih metara, od kojih je najviše zastupljena sapfička strofa u kojoj su pisane pjesma *Mater* i pjesme zajedničkog naziva *Terrarum Mirabilissima Decem*, te pjesma *Autumno*. Sadržaj prije spomenutih pjesama *Mater* i *Terrarum Mirabilissima Decem* rasporedio je pjesnik u dvije sapfičke strofe, dok se sadržaj posljednje proteže stihovima jedne sapfičke strofe.

Drugi je po zastupljenosti manji asklepijadski stih, koji se javlja u pjesmama *Ambubaia, Vere* i *Vale*.

Od ostalih Horacijevih metara Di Monaco preuzima veći asklepijadski stih (*Aestate*), alkejsku strofu (*Hieme*), te drugu asklepijadsku strofu (*Plenilunii Nox*).

Di Monacovo pjesničko umijeće karakterizira ne samo raznolikost metara već i točnost u njihovoj primjeni, te takva preciznost pri rasporedu riječi koja odaje dojam da ih je pjesnik pažljivo birao i slagao ne bi li postigao sklad melodije i ritma.

2.2. Teme

Florindo Di Monaco mogao bi se nazvati pjesnikom prirode, jer ona prožima većinu pjesama ili kao osnovna tema ili kao motiv kojim se stvara pjesnički ugođaj.

Pjesme *Vere*, *Aestate*, *Autumno* i *Hieme* (*Anni Tempora*, <http://suberic.net/~marc/flodimannitempora.html>) predstavljaju slikovit prikaz godišnjih doba, u kojima se slavi ljepota prirode. Pjesnik osobitu pažnju pridaje istančanosti osjetila, te obogaćuje stihove ovih pjesmama auditivnim, vizualnim i taktilnim doživljajima, primjerice u stihovima: *turtur sub platano concinit abdita* (*Vere*, 4); *...ranarum tenuis querella* (*Autumno*, 4); *...vetulus flet aeger* (*Autumno*, 1); *ulmus stat viridis, flava seges, rufa papavera* (*Aestate*, 3); *...herba vocat gradus* (*Vere*, 2); *in corde mansit palpitante /dextra tuo mea* (*Hieme*, 3-4).

Svaka je pjesma poput minijature u kojoj je sažeta pjesnikova ljubav prema prirodi, nalik na Vergilijevu izraženu u stihovima njegovih Georgika i Ekloga. Florindo Di Monaco oslikava statičnu bujnost ljeta i pastoralni ugođaj (*Titan urit humum.Pax ubivis.Sicca meridies/terrens rura tenet. Crebra gregem protegit arbustus* (*Aestate*, 1-2)), mladost prirode i radost proljeća (*laetantur tenero flumina gramine; festes sarta decent...* (*Vere*, 2-3)), dinamičnost jesenskih promjena i zamiranje prirode (melankoličan ugođaj jeseni dočaravaju riječi *flere*, *nubilare*, *querella*, *vetulus* (*Autumno*)), te zimsko poslijepodne ili večer, prikazanu kontrastom boja, odnosno topline i hladnoće (*Tarde cadebat nix. Rutilus focus/ flammis alebat* (*Hieme*, 1-2))

Dok je u pjesmama *Vere*, *Aestate* i *Autumno* pjesnik samo udaljeni promatrač prirode, stihovi pjesme *Hieme* dio su pjesnikove stvarnosti i izraz su njegovog sjećanja na jedan zimski dan (*In corde mansit palpitante/ dextra tuo mea. Nix cadebat...* (*Hieme*, 3-4)). Po svojoj formi ova pjesma predstavlja zaoruženu cjelinu, postignutu ponavljanjem početka prvoga stiha na završetku zadnjeg (*Tarde cadebat nix.../ Nix cadebat...* (*Hieme* 1 i 4)).

Ritam svake od pjesama nazvanih *Anni Tempora* različit je i izborom metra prilagođen sadržaju. U kompoziciji se može uočiti paralelizam broja četiri - za četiri pjesme od kojih se svaka sastoji od četiri stiha pjesnik odabire četiri različita metra: manji asklepijadski stih za

pjesmu *Vere*, veći asklepijadski stih za *Aestate*, sapfičku strofu za *Autumno*, te alkejsku strofu za pjesmu *Hieme*.

Prirodom su također inspirirane pjesme *Horti urbis japonicae cui nomen "Kyoto"*, *Insulae Tahitiana*, te *Saltus aquarum cui nomen "Niagara"* (*Terrarum Mirabilissima Decem*, <http://suberic.net/~marc/flodimirabilissima.html>), koje svojim prikazima prirode djeluju poput fotografija. Njezinu ljepotu pjesnik dočarava metaforom (*candidi flores... consternunt nive rura densa* (*Horti urbis japonicae cui nomen "Kyoto"*, 1-2)), sinestezijom (*flaminis donant tepidum susurrum* (*Insulae Tahitiana*, 6)); *silva pinorum nivea quiete/ orat* (*Saltus aquarum cui nomen "Niagara"*, 5-6), igrom svjetla i sjene (*alba... sub umbra* (*Horti urbis japonicae cui nomen "Kyoto"*, 7)); *lucidae... tenebrae* (*Insulae Tahitiana*, 5)), te raznolikošću boja (*candidi flores* (*Horti urbis japonicae cui nomen "Kyoto"*, 1); *crocinum aequor* (*Insulae Tahitiana*, 2), *coccinis... orchibus* (*Insulae Tahitiana*, 8)). Posljednji stih pjesme *Saltus aquarum cui nomen "Niagara"* izražava čovjekovu neznatnost prema veličini prirode, ali ujedno i opčinjenost njenom ljepotom (*Sensus hominis recumbunt / turbine rapti*).

U većini je pjesama priroda motiv kojim se pjesnik služi kako bi upotpunio pjesničku sliku. U početnim stihovima pjesme *Regia Araba quae "Alhambra" dicitur* (*Terrarum Mirabilissima Decem*, (<http://suberic.net/~marc/flodimirabilissima.html>)) motiv prirode javlja se u obliku metafore; Di Monaco svoje divljenje prema Alhambri izražava riječima *Te lavat alba luna, flos rubens collis, rosa picta saxo* (*Regia Araba quae "Alhambra" dicitur*, 1-2), pri čemu se *flos rubens* i *rosa* odnose na Alhambru. Motivom prirode pjesnik započinje i ujedno završava pjesmu posvećenu Alhambri, donoseći poredbu *Remotae eminent turres ut aves nigrantes* na završetku druge strofe.

Idiličnom prikazu majke s djetetom (pjesma *Mater*, *Poemata* (<http://suberic.net/~marc/flodim.html>)) opisi prirode pridonijeli su osobit čar. Nježnosti majčine uspavanke priklonila se tišina prirode (*nunc tacet ales* (*Mater*, 4)) i sjaj noćnog neba (*vesper in caelo nitidus refulget* (*Mater*, 2)). U prva se tri stiha Di Monaco ponovno poigrava sa kontrastima svijetlo- tamno, postupno prelazeći iz stiha u stih iz sjene (*lallat infanti genetrix sub umbra* (*Mater*, 1)) u svjetlo (*vesper ...nitidus refulget*), te ponovo vraćajući se u sjenu (*luna post frondes caput abdit amplas* (*Mater*, 5)).

Pjesnikov doživljaj Venecije (*Venetiae*, *Terrarum Mirabilissima Decem*) ispunjen je slikama i zvucima morskih i riječnih voda (*Gurgitum mitis resonat favella caeruleorum / ...per aquas... nitidas fretorum* (*Venetiae*, 4-6)), te ritmom suživota grada i prirode (*phaseli...lenis amplexu fluvii*

superba limina gaudent (Venetiae, 5-8)). Čak i kad govori o velebnim neboderima New Yorka (*Novum Eboracum (Terrarum Mirabilissima Decem)*) ili o vrtoglavom plesu plesačice (*Ambubaia (Poemata)*), Di Monaco ne propušta povezati ih s prirodom (*excelsi ...penates nubila mulcent (Novum Eboracum, 6-7)*)/ (raspuštena kosa plesačice metaforički prikazana kao val: *usque ad crura fluens unda genu tegit (Ambubaia, 8)*).

Bogatstvo riječi vezanih uz prirodu dokazuje koliku je pažnju Di Monaco posvetio njenom prikazu u svojim pjesmama, te ona postaje stvarno prisutna pred očima čitatelja. Različiti nazivi drveća i cvijeća koje pjesnik spominje u mnogim pjesama pridonijeli su detaljnosti opisa i slikovitosti. Pjesnik je pomno pazio na odabir pojedine riječi i na njihov raspored po pjesmama, tako da se u nijednoj pjesmi ne ponavlja npr. ista vrsta drveta ili cvijeta koja je možda bila spomenuta u nekoj drugoj pjesmi. U Di Monacovim stihovima javljaju se sljedeće vrste drveća i cvijeća (navedene po abecednom redosljedu):

- Azalea,ae,f.- azaleja, gorska ruža (*Horti urbis japonicae cui nomen "Kyoto"*)
- Cerasus,i,f-trešnja (*Horti urbis japonicae cui nomen "Kyoto"*)
- Larix,icis,f.- ariš (*Saltus aquarum cui nomen "Niagara"*)
- Magnolia,ae,f.- magnolija (*Horti urbis japonicae cui nomen "Kyoto"*)
- Orchis,is,f.- orhideja (*Insulae Tahitiana*)
- Palma,ae ,f. - paoma (*Insulae Tahitiana*)
- Papaver,eris,n. - mak (*Aestate*)
- Pinus,us/i,f. - bor,omorika (*Saltus aquarum cui nomen "Niagara"*)
- Platanus,i,f.- istočni javor (*Vere*)
- Rosa, ae, f. - ruža (*Regia Araba quae "Alhambra" dicitur*)
- Ulmus, i,f. - brijest (*Aestate*)
- Viola,ae,f. – ljubičica (*Vale*)

Druga tema koja je zaokupila pjesnikovu pažnju jest prolaznost. Ovoj tematici, koja predstavlja dodirnu točku između Horacijevih i Di Monacovih stihova, posvećene su pjesme *Plenilunii Nox (Poemata)*, *Cacumina Andina "Alturas de Macchu Picchu" dicta* i *Specus Postumienses (Terrarum Mirabilissima Decem)*.

Kao što se Horacije u svojoj pjesmi obraća mladiću Talijarhu, potičući ga da se ostavi briga o budućnosti i uživa u sadašnjosti (*Quid sit futurum cras, fuge quarere*)¹ tako se i Di Monaco u posljednjim stihovima pjesme *Plenilunii Nox* obraća djevojci sa mišlju, orijentiranom na sadašnjost, da ne mora brinuti o životu dok se raduje snovima i ne poznaje sumnju o budućnosti (*dum somni iuvenis palmite gaudium/ decerpis dubium nescia posteri...* (*Plenilunii Nox*, 9-12)). Čitava je pjesma odjevena u eleganciju, sklad i mirnoću prirode (*concentus tenues astra vibrantia/ nudant; orbis constituit luna silentii* (*Plenilunii Nox*, 6 i 2)), možda kao poticaj na uživanje trenutaka što ih pruža sadašnjost.

Kroz dvije sapfičke strofe pjesme *Cacumina Andina "Alturas de Macchu Picchu" dicta* (*Terrarum Mirabilissima Decem*) Di Monaco promišlja o temi 'ubi sunt', suprotstavljajući nijemu sadašnjost (*silet omne tempus. / caelites mutis precibus sequuntur edita saxa* (*Cacumina Andina*, 2-4) i slavnu prošlost Inka (*magna quo fugit populi potestas?* (*Cacumina Andina*, 6)), čije je bogatstvo i moć izbrisala prolaznost.

Specus Postumienses (*Terrarum Mirabilissima Decem*) treća je pjesma čija je tema kratkotrajnost i prolaznost života. Sastoji se također od dvije sapfičke strofe, od kojih prva prikazuje mračne i vlažne spilje i jezero, koje Di Monaco naziva Avernskim, prema jezeru koje je u mitologiji znano kao ulaz u podzemni svijet. U ovakvom mitološkom ugođaju pjesnik sinestezijom dočarava melankoličan i gotovo sablasan prizor unutrašnjosti spilje, (primjerice izrazima *lux tacuit, uvida querella*), čiji zidovi čuvaju kapljice vremena (*temporis stillas paries tuetur* (*Specus Postumienses*, 3)). Postupnim prijelazom iz realističkog prikaza spilja u mitološki kontekst, pjesnik stihovima druge strofe koji oslikavaju tminu kao moćnu (su)vladaricu podzemlja (*umbra mortales rapiens profunda/ sceptrum Plutonis tenet ipsa duri* (*Specus Postumienses*, 5-6) daje poticaj na razmišljanje o zagrobnom životu.

Ljubavna tematika zastupljena je u pjesmi *Vale* (*Poemata*), pisanoj u obliku dijaloga između Paule i njezinog dragog prilikom telefonskog razgovora. Kompozicijski je uređena tako da svakome od sugovornika pripada replika od dva stiha, koji se tijekom razgovora izmjenjuju (dijalog započinje s dva stiha mladić, s dva stiha mu odgovara Paula. Razgovor završava Paulinim odgovorom), te je po svojoj dijaloškoj formi nalik na Horacijevu pjesmu Lidiji, s

¹ Hor. *Carm.* 1,9

tom razlikom da su replike koje izgovara Horacije, odnosno Lidija, sastavljene od četiri stiha.²

U sadržaju Di Monaco nije nasljedovao Horacija. Dok se u Horacijevim stihovima nazire sretan kraj ljubavnih razmirica (*Quid si prisca redit Venus;...tecum vivere amem, tecum obeam lubens*), Di Monacovi stihovi oslikavaju pokušaj mladića da ponovo probudi i osvoji djevojčinu ljubav, ali kad mu to ne uspije, on se miri s takvim ishodom i okreće se novim ljubavima. Slike prirode prožimaju stihove ove pjesme kao odražaj misli i emocija njenih protagonista: mladićevo srce je tužno poput snježnog neba (*...nive/ caelum triste vides? Sic animus mihi (Vale, 1-2)*), ali pomirivši se sa situacijom, nada se novoj ljubavi (*flores*) i novom početku (*flores vere novo quot varios legam/ crines ut religem (Vale, 13-14)*).

Paulina je ljubav metaforički prikazana kao lišće koje je vjetar ugrabio (*frondes heu! Rapuit corde meo notus (Vale, 3)*). Možda je *notus* zapravo *vox fidei vagae (Exstinxit rutilum vox fidei vagae ignem (Vale11))*, uzrok nestanka ljubavi, koja je ovdje predstavljena kao *rutilus ignis*.

Osim Horacijevog utjecaja na formu, u sadržaju se mogu uočiti neki izrazi preuzeti iz Katulovih pjesama: *tenebrae malae* i *basia da* (u Katula u obrnutom redosljedu: *malae tenebrae (Cat. 3,13)* i *da mi basia (Cat. 5,7)*), te deminutiv *pupūlus (Cat. 56,5)*.

2.3. Jezik i stil

Na planu jezičnog izraza uočljiva je Di Monacova sklonost prema upotrebi sinonima, kojima je nastojao obogatiti svoje stihove. U pjesmama *Vale, Plenilunii Nox* i *Ambubaia* za riječ “kosa” koristi izraze *capillus (mulcens dorsa capillus (Plenilunii nox, 3))*, *caesaries (dissolvit subitō caesariem nigram (Ambubaia, 7))* / *flava in casarie (Plenilunii Nox, 1)*, *crinis (crines ut religem (Vale, 14))*. Sinonimi *ales-volucris-avis* ravnomjerno su raspoređeni u slikovitim prikazima prirode u trima pjesama: *Mater (Nunc tacet ales)*; *Horti urbis japonicae cui nomen “Kyoto” (hic canunt alba volucres sub umbra)*, te *Regia Araba (Remotae eminent turres ut aves nigrantes)*.

Di Monaco jednako postupa sa parom *astra-stella*, varirajući njihovom upotrebom u sintagmama *astra vibrantia (Plenilunii Nox, 6)* / *stella micans (Vale, 7 ; Insulae Tahitiana, 5)* i u stihovima pjesama *Aestate (Sero stella venit multa ferens oscula amantibus)* i *Cacumina Andina “Alturas de Macchu Picchu” dicta (nubium candens prohibet corona astra mirari)*.

Slikovitost koja obilježava poeziju Florinda Di Monaca, ostvarena je ne samo liričnim opisima već i bojama. Kao da se radi o slikarstvu, a ne o pjesništvu, autor je posvetio pažnju

² Hor. *Carm.* 3,9

vizualnom dojmu svojih pjesama kako uvođenjem različitih boja u opise tako i njihovim rasporedom. Višestruki izbor riječi i njihove male, ali za slikovitost značajne nijanse u značenju, koje mu u pogledu boja pruža latinski jezik, Di Monaco vješto koristi pri stvaranju pjesničkih slika.

Za žutu boju pjesnik upotrebljava ove pridjeve: *flavus* (*flava in caesarie* (*Plenilunii Nox*, 1)), *crocinus* (*arenarum crocinum aequor* (*Insulae Tahitiana*, 2)), *fulvus* (*fulva palmarum series* (*Insulae Tahitiana*, 3)), *gilvus* (*tu serens...caerulum gilvo...* (*Insula Indonesiana "Bali" appellata*, 3)), *croceus* (*spargunt croceum tapete* (*Autumno*, 2)); za plavu: *caeruleus*, *caerulus* (*gurgitum mitis resonat favella caeruleorum* (*Venetiae*, 3)); za bijelu: *candidus* (*candidi flores* (*Horti urbis japonicae cui nomen "Kyoto"*, 1)), *albus* (*alba volucres sub umbra/ magnoliarum* (*Horti urbis japonicae...*, 7-8)), *niveus* (*spuma concurrens niveo vapore* (*Saltus aquarum cui nomen "Niagara"*, 3)); te za crvenu: *rutilus* (*sustinens taedam rutilam puella* (*Novum Eboracum*, 1)), *ruber* (*ambubaia cito veste rubra salit* (*Ambubaia*, 1)), *coccinus* (*coccinis volgo redolent beatae/ orchibus orae* (*Insulae Tahitiana*, 7-8)), *rufus* (*...rufa papavera* (*Aestate*, 3)).

U pjesmi *Insula Indonesiana "Bali" appellata* osobit vizualni efekt pjesnik postiže kromatski nižući boje, zelenu i crvenu, plavu i žutu: *caerulum gilvo prasino rubrumque*. Treći stih pjesme *Aestate* također donosi paletu boja, u asindetičkom nizu, što pridonosi njihovom isticanju: *ulmus stat viridis, flava seges, rufa papavera*. Pjesnik postiže slikovitost čak i onda kad upotrebljava riječi koje će u čitatelja pobuditi asocijaciju na određenu boju. Stihovi pjesme posvećene Bangkoku (*Aureis templis locuples ad alta/ quae levant pinnas oriente tinctas/ et smaragdorum reserans referta/ splendida tecta* (*Urbs "Bangkok" vulgo nuncupata*, 1-4)), slikovno su bogati, iako se boje izravno ne spominju.

Ako se u cjelovitosti promatra slikovitost u Di Monacovom pjesništvu, lako se mogu uočiti neizostavni elementi kojima oblikuje pjesničke slike: zvijezde koje trepere (*astra vibrantia* (*Plenilunii Nox*, 6), *stella micans* (*Vale*, 7), *stella micanti* (*Insulae Tahitiana*, 5)); crvenkasta vatra (*rutilum ignem* (*Vale*, 11-12), *taedam rutilam* (*Novum Eboracum*, 1), *rutilus flammis* (*Hieme*, 1-2)); plavetnilo vode- (*gurgitum caeruleorum* (*Venetiae*, 3-4), *caeruleis ...in aquis* (*Urbs "Bangkok"*, 6-7)).

Karakteristični su za Di Monaca prikazi mora ili rijeka kojima plove lađe, kakvi se nalaze u pjesmama *Novum Eboracum* (*...naves saturas petentes litora pacis*), *Urbs "Bangkok" vulgo nuncupata* (*caeruleis mirans in aquis scapharum sistere turbam*), *Insula Indonesiana "Bali" appellata* (*tu rates crebras capiens benigna*) i *Venetiae* (*templa radentes per aquas phaseli*). Odabirom različitih naziva za plovila *scapha / navis / ratis / phaselus* pjesnik je učinio svaku od ovih sličnih slika posebnom.

Di Monaco je u vidu imao i zvučnost svojih stihova u kojima je posebno naglasio ulogu konsonanata, nižući jednu za drugom riječi koje započinju konsonantom: *flores vere novo quot varios legam* (Vale, 13); *dissolvit subito caesariem nigram; stroppi paene cadunt, zona manet tremens* (Ambubaia, 6-7), *mulcens dorsa capillus/ velamen simulat leve* (Plenilunii Nox, 3-4), *sustinens taedam rutilam puella/ liberae terrae suboles, salutat..*(Novum Eboracum, 1-2); *flos rubens collis, rosa picta saxo/ Lympha de labris salit* (Regia Araba quae "Alhambra" dicitur, 2 i 5).

Aliteracija uvijek obuhvaća dvije riječi (*frondoso folium* (Plenilunii Nox, 5), *decerpis dubium* (Plenilunii Nox, 10), *reserans referta* (Urbs "Bangkok" vulgo nuncupata, 3), *suboles salutat* (Novum Eboracum, 2), *crebras capiens* (Insula Indica "Bali" appellata, 5), *fines fluvius* (Saltus aquarum cui nomen "Niagara", 6), *populi potestas* (Cacumina Andina "Alturas de Macchu Picchu" dicta, 6), *sero stella* (Aestate, 4) i češća je od asonance koja se javlja u stihovima pjesama *Mater* (*abdit amplas*), *Urbs "Bangkok" vulgo nuncupata (ad alta)*, *Insulae Tahitiana (orchibus orae)*.

U Di Monacovim pjesmama česta je i anastrofa : *lassis e manibus* (Plenilunii Nox, 12), *caeruleis... in aquis* (Urbs "Bangkok" vulgo nuncupata, 7), *alba... sub umbra* (Horti urbis japonicae cui nomen "Kyoto", 7), *flava in caesarie* (Plenilunii Nox, 1).

2.4. Neolatinizmi

S obzirom na to da je Di Monaco suvremeni latinski pjesnik, moglo bi se očekivati da će u svom pjesništvu upotrebljavati brojne neolatinizme, no oni su razmjerno rijetki i većinom su toponimi. Pjesnik se prema toponimima odnosi dvojako: neka imena u nazivima pjesama nije latinizirao i ostavio ih je nepromijenjenima. Te je nelatinizirane nazive stavio pod navodne znakove i dodao im je apozicije, kao što je slučaj sa Bangkokom (*urbs "Bangkok" vulgo nuncupata*), Kyotom (*urbs japonica cui nomen "Kyoto"*), Alhambrom (*regia Araba quae "Alhambra" dicitur*), Balijem (*insula Indonesiana "Bali" appellata*), Niagarom (*saltus aquarum cui nomen "Niagara"*), te lokalitetom Macchu Picchu (*cacumina Andina "Alturas de Macchu Picchu" dicta*). Ipak je u pjesmu posvećenoj Bangkoku uvrstio i latinsku inačicu tog imena, Bankokum,i,n., izostavivši konsonant g u nazivu grada (*ecce Bankokum placidi Menami...*(Urbs "Bangkok" vulgo nuncupata, 5); rijeka Menam koja se spominje u istom stihu u latinskom je postala Menāmus,i,m. Di Monaco je jednako postupio i kod pjesme o vrtovima Kyota, gdje je ime Kyota nepromijenjeno u naslovu, ali u pjesmi dobiva svoju latinsku varijantu Kyotum, i,n.

(*En lacus praebet speculum Kyoti* (Horti urbis japonicae cui nomen "Kyoto", 5)).

New York, Tahiti i Postojanske spilje odmah su u naslovima pjesama našli svoje latinske ekvivalente: New York-*Novum Eboracum*, Tahiti- *Insulae Tahitiana*e i Postojanske spilje- *specus Postumienses*.

Skupini neolatinskih riječi pripadaju i botanički nazivi nekih vrsta cvijeća (*azalea, orchis, magnolia*), te pridjevi *Japonicus, Tahitianus, Indonesianus, Andinus, Postumiensis*, i *telephonicus*.

Kod osobitosti vezanih uz riječi koje nisu neolatinizmi, potrebno je spomenuti imenicu *favilla*, koja kod Di Monaca ima grafiju *favella*, te pridjev *festus*, koji je pogrešno shvaćen kao pridjev treće deklinacije: *festes* (sc.dies) *serta decent* (*Vere, 2*).³

2.5. Uzori

U Di Monacovom pjesničkom stvaralaštvu može se uočiti Horacijev utjecaj ne samo na području metrike i tematike, nego i u formi (pjesma *Vale*) i u leksičkim podudarnostima.

Di Monaco je od Horacija preuzeo riječ *ambubaia* u pjesmi istoimenog naziva (s tom razlikom da ju je on upotrijebio u jednini i u različitom značenju (prema sadržaju pjesme, u Di Monaca *ambubaia* znači “plesaćica” (*Ambubaia cito veste rubra salit.../ inclinatque caput, crus levat et trahit* (*Ambubaia, 1 i 5*)), dok se u Horacijevoj prvoj Satiri ona javlja u množini (*ambubaia*rum *collegia* –Hor.S.1,2-1) i u značenju “sviračice”. U spomenutoj pjesmi početak stiha *in scaenam..* podudara se s početkom stiha u Horacijevoj *Ars poetica*: *in scaenam missos cum magno pondere versos* (Hor.Ars, 260). U pjesmi *Vale* početak stiha *ad me curre...*(*Vale, 10*) podudara se s Horacijevim početkom *ad me recurras* (Hor. Epo. 5,75).

Leksičke podudarnosti pojedinih izraza u Di Monacovim stihovima sa izrazima u stihovima rimskih pjesnika pokazuju vjerojatnu Di Monacovu lektiru koja mu je poslužila kao temelj u vlastitom pjesničkom radu i kao pomoć pri izgradnji metričkih struktura.

Usque ad (*Ambubaia, 8*) nalazi se na početku stiha kod Katula (48,3), Vergilija (Ecl. 9,9) i Horacija (S. 1,3,7).

Izraz *sub umbra* (*lallat infanti genetrix sub umbra* (*Mater, 1*)); *hic canunt alba volucres sub umbra* (*Horti urbis japonicae, 7*)) čest je završetak stiha kod mnogih pjesnika: Vergilija (Ecl. 7,10; G. 4, 511), Horacija (Car. 1, 17 i 1, 32), Ovidija (Met. 4,88 i 13, 815).

Početak četvrtog stiha *Olim gratus* u pjesmi *Vale* (*Olim gratus eram tibi, par pari*) nalazi se i u Propercija (Prop.1,12); izraz *vere novo* (*Flores vere novo quot varios legam* (*Vale, 13*)) preuzet je od Vergilija (Verg. Ecl. 10,74) kao i sintagme *ad alta* (Verg. A. 4,665) i *iam maris* (Verg. G. 3, 541).

³ Ako se uzme u obzir činjenica da Di Monaco nije griješio na drugim mjestima, ovdje se vjerojatno može pretpostaviti da je riječ o pogrešci nastaloj prilikom prijepisa teksta.

Početak stiha *per nemus* (*per nemus fodit laricum meatus* (*Saltus aquarum cui nomen "Niagara", 2*)) javlja se u Ovidijevim Metamorfozama (Ov. Met. 3,175).

Iz navedenih leksičkih podudarnosti vidljivo je da se Di Monaco inspirirao na klasicima rimskoga pjesništva: Horaciju, Vergiliju, Ovidiju, Properciju i Katulu.

3. Poesis Latina a Stephano Coombe scripta (<http://suberic.net/~marc/coombs.html>)

Stephen Coombs autor je pjesama koje su, kao i pjesme Florinda di Monaca, također okupljene u cjeline pod odeređenim naslovom. Takvih je pjesničkih cjelina šest:

De continentibus (<http://suberic.net/~marc/coombsdecontinentibus.html>),

Carmina numeris Horatianis confecta

(<http://suberic.net/~marc/coombscarminanumerishoratianisconfecta.html>),

Carmina stilo mediaevali composita

(<http://suberic.net/~marc/coombscarminastilomediaevalicomposita.html>),

Haicua Octo (<http://suberic.net/~marc/coombshaicua.html>),

Carmina Novella (<http://suberic.net/~marc/coombsnovella.html>),

Epigrammata de Animalibus Heraldicis

(<http://suberic.net/~marc/coombsanimaliaheraldica.html>).

3.1. Coombsovi metri

Coombsove pjesme odlikuju se raznolikošću metara. Katulov holijamb odabrao je pjesnik za pjesme okupljene pod naslovom *De continentibus*, Horacijeve metre za *Carmina numeris Horatianis confecta*, i to prvu daktilsko-jamsku epodu (*Carmen Matutinum*), treću arhilošku strofu (*Carmen Athenis Peregrinati*), elegijamsku epodu (*Carminis Scholae upsalensis Sanctae Catharinae paraphrasis latina*), alkejsku strofu (*Traductio poematis A.E. Housmanii*), prvu arhilošku strofu (*Salutatio natalicia ad heraldicum illustrem mittenda*), sapfičku strofu (*Carmen varangianum*), hiponaktejsku strofu (*Traductio poematis S. Georgii*).

Pjesnik nije samo puki nasljedovatelj metara kojima su se služili rimski pjesnici, već se pokazuje inovativnim ne samo u stvaranju novoga metra, nego i u novim kombinacijama već poznatih metara. *Carmina Novella*, kako i sam naziv upućuje, donose novinu u pogledu metrike. Distih koji se javlja u prvoj pjesmi (*Carmina Novella I*) kombinacija je akatalektičkog

kretičkog dimetra i stiha koji je pjesnikova modifikacija falečkog jedanaesterca. Metrička je shema ovoga distiha: - u - | - u -

- - | - uu - | u - | uu - | - -

Coombsova metrička novotvorina sastoji se od glikoneja na koji se nastavlja anapest, a u zadnjoj stopi javlja se isključivo spondej (o tom stihu pjesnik kaže da zvuči šepavo-...*hendecasyllabos aliquid claudos, / sic enim aucti sonant.* (*Carmina novella I, 2-3*))

Strofa u kojoj su pisani *Haicua Octo* kombinacija je hiperkatalektičkog jambskog monometra (koji dolazi u prvom i trećem stihu) i hemiepa (u drugom stihu).

Shema je strofe: u - u - u

- uu - uu -

u - u - u

Coombs vjerno slijedi tradiciju ove japanske lirske minijature raspoređujući sadržaj u tri stiha, od kojih prvi i treći imaju pet slogova, a drugi sedam.

Osim navedenih metara, Coombs se služio i elegijskim distihom kojim su pisana *Epigrammata de Animalibus Heraldicis*.

Carmina stilo mediaevali composita nisu pisana u metru, ali u svojim stihovima donose različite vrste rima: u *Cantus festivus Scholae upsalensis Sanctae Catharinae* rima je paralelna (aa bb cc dd). Svaka od strofa koje se sastoje od osam stihova, odjeljena je grčkim zazivom *Doxa soi*, *Kyrie, doxa soi, Kyrie*, kojim pjesma započinje i završava, i koji svaku od strofa izdvaja u četiri zasebne cjeline - epizode o mučeništvu sv. Katarine.

Carmen Natalicium Salvatoris također slijedi sličan raspored: strofe su razdijeljene zazivom *benedictus*, koji se javlja u cijelosti (*benedictus qui venit in nomine Domini*) u početnim stihovima druge strofe, a nakon svake sljedeće, ponavlja se samo njegov početak *benedictus*...Sve strofe sadrže šest stihova, u kojima je rima u prva dva stiha paralelna (aa), a u ostalim obgrljena (cddc), osim druge strofe koja je nešto duža od ostalih (ima deset stihova) i u kojoj se javlja paralelna rima (aa bb dd ee). U stihovima obaju pjesama vrlo je česta aliteracija (*sensum sapientem, faciem formosam, portaverunt planctum* (*Cantus festivus...*)/ *virgam virginem, febrem feriens, pariret periens, mater mortem* (*Carmen Natalicium Salvatoris*)).

Coombs u pjesmi *Carmen Matutinum* u zavisno upitnoj rečenici zbog metra (heksametar) upotrebljava indikativ prezenta *fit* (*quomodo fit memini matutinum ordine tempus* (*Carmen Matutinum, 21*)) umjesto pravilnog konjunktiva prezenta *fiat* ili imperfekta *fieret* (u glavnoj je rečenici glagol *memini* čiji je prvi slog kratak, te u heksametru ne bi bilo moguće da iktus

pada na taj slog, kad bi ispred stajao *fiat*. Konjunktiv imperfekta također nije pogodan da slijedi iza *quomodo*, jer je prvi slog u *fieret* kratak, pa na njemu ne može stajati iktus).

U istoj se pjesmi u jedanaestom stihu (*quámquam ibídem sciat ésse aliénos quísque colóres*) prilog *ibídem* javlja kao *ibídem*, što odudara od klasičnoga uzusa. (Ako bi se ovaj prilog uzeo sa duljinom *ibídem*, raspala bi se struktura ovog heksametra, jer bi prva stopa bila trohej: *quámqu(am) ibídem sciāt...*).

3.2. Teme

U raznolikosti tema Coombsovih pjesama često dolaze do izražaja detalji spomenuti u pjesnikovoj biografiji (primjerice religioznost i rad u školi).

Religiozne teme i motivi prožimaju najvećim djelom Coombsovo pjesništvo. Pjesnikova religioznost i zanimanje za (pravoslavno) kršćanstvo dolazi do izražaja u pjesmama u čast kršćanskim mučenicima sv. Katarini i sv. Teodoru i sv. Ivanu (*Carmen varangianum* (*Carmina stilo mediaevali composita*)). Biblijska tematika javlja se u pjesmi *Carmen Natalicium Salvatoris*, posvećenoj Kristu i njegovoj spasiteljskoj ulozi. Mnogi izrazi u ovoj pjesmi preuzeti su iz Biblije ili iz kasnijih kršćanskih himni, primjerice: *lac et mel* (*Canticum canticorum*, 4,11); *o veritas, o vita* (*Ioh 14,6*), *sol iustitiae* (*Hymni Christiani anonymi 97,1*); *vera vitis* (*Ioh 15, 1*). Motiv neprihvatanja poganskih božanstava i pripadnosti Kristu čest je motiv koji autor naglašava ne samo u ovim himnama svetim mučenicima⁴, već i u pjesmama u kojima prevladava nereligiozna tema, kao što je prva od pjesama nazvanih *Carmina Novella*, u kojoj pjesnik objašnjavajući razlog korištenja novog metra (*in his latet numeris virtus* (*Carmina Novella I, 8*)) spominje njegovo podrijetlo (*nactus hos sum pedes/ inter carmina quae deo iuveni pulcro/ insulis indicis/ devotus canit...*(10-12) i uvrštava epizodu Kristova uskrsnuća ističući kako on, iako koristi stihove posvećene poganskom bogu, ne štuje lažne bogove (*at deos non colo/ commentos sed amor Dei mihi inest Christi* (13-14)).

Religioznom tematikom i teološkim pristupom prožeta je pjesma *De Asia* (*De Continentibus*) u kojoj autor uzdiže Trojstvo i apostrofira kršćanina govoreći o Aziji kao kontinentu u kojem se štuje mnoštvo bogova, ali koja je i mjesto gdje se Bog prvo očitovao.

U povijesno-religioznom kontekstu pisana je pjesma *De America Meridiana* (*De Continentibus*), u kojoj Coombs vjerojatno aludira na događaj iz 1494. godine, kada je papa Aleksandar VI

⁴ Sv. Katarinu je prema legendi car Maksencije (280-312) dao privezati za kotač, koji se raskinuo kad ga je dotakla. Naposlijetku su joj zbog njene kršćanske vjere odrubili glavu. Sv. Teodora i Sv. Ivana (10 st.), Varjage, ubili su pogani, jer nisu htjeli žrtvovati idolima. O tome Coombs pjeva u *Carmen varangianum*.

Borgia predsjedao sporazumu u Tordesillasu, na kojem je novootkriveni kontinent razdijeljen na interesne sfere Španjolske i Portugala (*te...pontifex summus divisit inter Lusitaniam dulcem Hispaniamque...*(*De America Meridiana*, 1-3). Posljednji stih kao da suprotstavlja sadašnjost u liku prošloga pape Ivana Pavla II (*qui pontifex est iungit aptius terras*) i prošlost utjelovljenu u liku pape Aleksandra.

Politički obojene i ironičnoga prizvuka su ostale pjesme okupljene pod nazivom *De Continentibus*, u kojima pjesnik progovara o Europi započinjući pjesmu mitološkim uvodom te naglašavajući negativnost sadašnjih prilika u kojima se nalazi Europa izrazima *foeditas taurea, horridissima sordis* (*De Europa*, 4 i 6), o Americi (SAD-u) kojoj su posvećene dvije pjesme u kojima izruguje američki mentalitet i iznošenje "prljavog rublja u javnost" (*est Foederatis Civitatibus moris/ palam lavare sordidas nimis vestes* (*De America Septentrionali versus pudici*, 1-2)), o Antarktici koja poprima gotovo prijeteći izgled u Coombsovoj interpretaciji (*ingens vasta que es remota, alba,/ hostilis omnis...*(*De Antarctica*, 1-2)), o Australiji o kojoj govori u satiričnom tonu smatrajući je mrtvom, jer se o njoj kao i o preminulima, govori samo dobro (*De mortuis nil dicitur quod haud gratum...*(*De Australia*, 1)), te o Africi kojoj posvećuje dva stiha.

Horacijeve teme o prolaznosti dotakao se i Coombs u pjesmama *Carmen Matutinum* i *Carmen Athenis Peregrinati* (*Carmina numeris Horatianis confecta*). Struktura pjesme *Carmen Matutinum* je trostruka: njen je početak ovijen mitološkim ugođajem i prikazom buđenja Aurore, središnji dio predstavlja pjesnikovu čežnju za nebom i nemogućnost da tu želju ostvari (*est tamen in nubes aditus vel in aera nullus* (*Carmen Matutinum*, 19)), dok se u posljednjem dijelu javlja motiv prolaznosti u sažetom opisu mijena godišnjih doba te razdoblja unutar jednoga dana. Epizeugma u posljednjim stihovima naglašava prolaznost i brzinu promjena u prirodi (*meridies meridies; vesper, vesper* (22-23)).

Prolaznost dočarana slikom jeseni u pjesnikovom životu i prirodi motiv je kojim započinje *Carmen Athenis peregrinati*, svojevrsna posveta Ateni kao gradu učenosti i Horaciju kao uzoru (*..nonne somniabas, honeste Flacce...* (*Carmen Athenis peregrinati*, 5-6)), s kojim pjesnik čezne lutati vječnim stazama.

Idiličan prikaz Atenskog ambijenta, te anafora koja se proteže u posljednja tri stiha, uzdižu Atenu kao izvor ljepote i mudrosti (*hic Epicuro te sapientius imbuit sapore: / hic sempiterna est sensa pulcritudo.*(26-28))

Uz prolaznost, religiozne i političke teme, u nekolicini Coombsovih pjesama javlja se kao tema uzdizanje učenosti, znanja, pri čemu dolazi do izražaja pjesnikova profesorska profesija.

Carminis Scholae upsalensis Sanctae Catharinae paraphrasis latina didaktičkog je karaktera i posvećena je učenicima škole sv. Katarine. Geslo škole izrečeno na grčkom (u pogrešnom obliku *chara ex alethou* umjesto *chara ex aletheias*) i latinskom (*de veritate felicitas*) proteže se ovom pjesmom u poticaju na traganje za istinom i znanjem, koje dovodi do radosti. Početni stihovi apostrofiraju Telemaha; možda je pjesnik pišući parafrazu školske himne odabrao upravo Odisejeva sina imajući na umu njegovo traganje za istinom o očevoj sudbini.

Epigrami okupljeni pod nazivom *Epigrammata de Animalibus Heraldicis* inspirirani su životinjama koje su naslikane na grbovima posvećenim pojedinim generacijama učenika koji su završili školovanje u školi sv. Katarine. Iako većina njih govori o karakteristikama prikazanih životinja, neki su posvećeni znanju (*Bos bene arat campos doctrinae et colloquiorum* (*Bos*, 1);.. *perpetuo studio cornua pulchra polit* (*Cervus*, 2)). U pojedinim se epigramima autor poigrava riječima: u prvom stihu epigrama *Hirundo* ponavlja se konsonant h, te takav niz stvara brojne elizije (*Horrea humumque habitabilem honestam hominum horret hirundo*); u epigramima *Rhinoceros* i *Turtur* pjesnik se poigrava istim završecima riječi (homoioteleuton u stihu o *vellem pellem/ pellis rebellis* (*Rhinoceros*)), a u epigramu *Turtur* i počecima riječi, birajući niz od tri riječi koje se razlikuju po jednom konsonantu, te postižući takvim odabirom zvučni efekt: *turture/ murmure/ furfure* (*Turture purpureo cum murmure furfure iacto*). Premda se *Haicua Octo* odlikuju originalnošću pjesnikovih misli, neki su od njih latinski prijevodi portugalske poslovice, odnosno japanskog haikua (haiku 4 i 1), a neki (haiku 6 i 7) predstavljaju kopiju Horacijevih stihova u skraćenoj (*Solvitur acris hiems* (7., 2)) ili preoblikovanoj verziji (*Num Pyrrha simplex munditiis...* (6., 1-2))⁵, prilagođenoj sažetosti izraza haiku poezije.

Coombsov pjesnički opus sadrži i latinske prijevode pjesama engleskog pjesnika A.E.Housmana

(*More poems*, 26 (<http://www.chiark.greenend.org.uk/~martinh/poems/housman.html>)) i njemačkog pjesnika Stefana Georgea

(*Mein Kind kam Heim* (<http://suberic.net/~marc/commentaria.html#meinkindkamheim>)).

⁵ Hor. *Carm.* 1,5 (...grato, Pyrrha ,sub antro?/ Cui flavam religas comam / simplex munditiis?) i *Carm.* 1,4 (Solvitur acris hiems grata vice veris et favoni)

Oba prijevoda uspjevaju prenijeti duh originala, iako se prijevodu pjesme *Mein Kind kam Heim* (*Ad larem venit puer*) može prigovoriti to što je promijenjen smisao rečenice koja je u originalu posljedična, a u latinskom prijevodu poredbena: *gemma sic late patet ut in pudorem lapsus adsum* naspram *so offen quoll die Knospe auf, dass ich fast scheu sie sah* (*pupoljak se tako široko otvorio, da sam ga pogledao gotovo sramežljivo*).

3.3. Mitologija

Čak i kad pjeva o suvremenim temama autor zaodijeva svoj izraz u antički duh spominjući rimske bogove, ili osobe iz antike, poput Epikura i Tespisa. Mitološki element prisutniji je u Coombsovom pjesništvu više nego u pjesništvu Florinda Di Monaca, u čijim se stihovima božanstva Tetida, Vulkan i Titan javljaju kao personifikacije mora, vulkana i sunca.

Djelić mita o Europi utkan je u sadržaj pjesme *De Europa* i isprepliće se sa stvarnošću suvremenog doba. Europa je čas djevojka koju je oteo Zeus, čas kontinent koji izaziva prezir u pjesnika. Minerva, Mars, Dijana i Jupiter dio su panteona rimskih bogova koji su uz Herkula, Proteja i Auroru pronašli mjesto u stihovima Coombsovih pjesama.

3.4. Jezik i stil

Coombsov pjesnički stil odlikuje se upotrebom brojnih grecizama. U *Eppigrammata de Animalibus Heraldicis* javljaju se: *gryps, oryx, phoenix, ibis, xiphias, sepia, rhinoceros*; u *Carmen Athenis peregrinati*: *Boreas, Acropolis, Stoa, propylaea, xystus, cathedra*. U ostalim se pjesmama javljaju grecizmi *Hypostases (De Asia), paraphrasis*

(*Carminis scholae upsalensis Sanctae Catarinae paraphrasis latina*), *horizons, heroina (Cantus festivus Scholae upsalensis Sanctae Catharinae)*, *propheta, panacea (Carmen Natalicium Salvatoris)*, *hemisphaerium (De America Septentrionali versus impudici)*. Grčkoga je podrijetla i neolatinski pridjev *palindromicus* koji se uz imenicu *symmetria* i *rhythmus* javlja u pjesmama zajedničkog naziva *Carmina Novella*.

Neolatinizmi koji se javljaju u Coombsa imena su kontinenata koji su u antici bili nepoznati: *Antarctica, America, Australia* i *Australiensis*; toponimi i iz njih izvedeni pridjevi : *Oxonium*

(Oxford), *Upsalensis*; *Chiovia* (Kijev) i *Chioviensis*; etnici: *Russi*; *Varangi* (Varjazi) i pridjevi *Varangianus*; *Japonicus*; *Anglicus*.

Japanska riječ *haiku*, koja se javlja u zajedničkom nazivu pjesama *Haicua Octo*, te u pjesnikovoj napomeni uz prvi haiku (*Traductio haicus japonici*), u latinskoj verziji glasi *haicu,us,n*.

Neolatinsku riječ *heraldicus,i,m*. (heraldičar) Coombs upotrebljava u nazivu svoje pjesme *Salutatio natalicia ad heraldicum illustrem versibus mittenda*. Njoj pripadajući pridjev *heraldicus* javlja se u zajedničkom nazivu epigrama (*Epigrammata de animalibus heraldicis*).

U natuknici *in quo mundus illi "Gradali" illustri confertur*, koja se nastavlja na naslov *Carmen Natalicium Salvatoris*, javlja se riječ *Gradalis* (gral). Budući da iz rečenice u kojoj se ta riječ javlja nije moguće odrediti kojeg je roda, Marc Moskowiz, autor internetske stranice na kojoj se nalaze Coombsove pjesme, u komentaru navodi sva tri moguća oblika: *gradalis,e,n*; *gradalis,is, m./f*. (v. <http://suberic.net/~marc/commentaria.html>)

3.5. Gramatičke pogreške i jezične osobitosti

Osim već spomenutih pogrešaka koje su posljedica Coombsovog nastojanja da podredi izraz potrebama metra, u nekim se pjesmama one javljaju ili kao rezultat pjesnikove nepažnje ili kao posljedica netemeljitog poznavanja morfologije i sintakse.

Relativna zamjenica *quod* (koja se odnosi na riječ *nectar* u glavnoj rečenici) upotrijebljena je uz glagol ire bez prijedloga (*Apis* (*Epigrammata de Animalibus Heraldicis*)):

Alvo sentit APIS nectar dulcedine plenum

quod socialis iit nactaque legit, alit.

U isprekidanom rasporedu stihova *proinde mirum non videtur has gentes/ saponis ut plus suasionem vendatur/ spectacula esse concitata commentas/ quibus levis plebs urgeatur allecta* (*De America Septentrionali versus pudici*, 3-6), u kojima je namjerna rečenica *saponis ut plus suasionem vendatur* umetnuta između stiha u kojem započinje konstrukcija nominativa s infinitivom (*proinde mirum non videtur has gentes*) i stiha u kojem se ona nastavlja na akuzativ s infinitivom (*spectacula esse concitata commentas*), krije se pasivni konjunktiv prezenta *vendatur*, čije bi mjesto trebao zauzimati konjunktiv imperfekta (namjerna rečenica ovisi o infinitivu perfekta *commentas esse*), ali glagola *veneo* koji služi kao pasiv glagolu *vendo*. Relativna rečenica *quibus levis plebs urgeatur allecta* također ovisi o infinitivu perfekta, te bi i u njoj trebao stajati konjunktiv imperfekta.

Akuzativ s infinitivom u pjesmi *Carmina Novella I* umjesto akuzativa sadrži nominativ: *...inter carmina quae deo iuveni pulcro / insulis indicis / devotus canit intimus fore se sperans.*

Salutatio natalicia ad heraldicum illustrem versibus mittenda pjesma je pomalo nejasnog sadržaja, uz koju bi dragocjen bio popratni komentar, zbog mnogih imena (*Olaus, Becmarcus, Ranecus, Taebyia*) koja se u njoj spominju, a koja su vezana uz kulturu Švedske. Gramatički je nejasna i podcrtana rečenica u posljednjim stihovima:

quem nonaginta natum celebraverit annos

Magnus aprilibus incola nonis

Taebyiae, saeclis viginti vere salutis

sancte novo Luca quater auctis,

filius Olai Becmarcus.

Niti metrička shema spornoga stiha ne pomaže pri dešifriranju njegova značenja. Shema daktilskog tetrametra *sánctē nŏvó Lūcá quāter áuctīs* pokazuje da je *sancte* vokativ koji bi se mogao odnositi na ime *Luca*, kad bi *a* bilo kratko. No, vidljivo je da je i krajnje *a* u riječi *Luca* dugo, što ukazuje da se radi o ablativu, koji se ne može dovesti u vezu sa vokativom *sancte*.

Carminis scholae upsalensis Sanctae Catharinae paraphrasis latina sadrži u osmom stihu pridjev *eluciturus*. Čini se da je on pjesnikova kovanica, budući da glagol *eluceo*, 2. od kojeg bi mogao biti izveden nema particip futura.

3.6. Uzori

Iz samog odabira metara, preuzetih od Horacija, uočljivo je da je Coombs svoju inspiraciju pronašao ponajviše u ovome pjesniku, iz čijih je Oda također preuzeo neke stihove za svoje haikue. Da mu je Horacije neprijeporan uzor jasno je i po tome što se obraća upravo njemu u stihovima pjesme *Carmen Athenis peregrinati*. Iako ga u pogledu metrike nastoji nasljedovati, od Horacijeva stila nije uspio preuzeti liričnost i ljepotu.

U pogledu metrike Coombs se nije mnogo oslanjao na stihove rimskih pjesnika. Tek se izrazi *ut possim* (*Carmen Matutinum*, 13), *est tamen* (*Carmen Matutinum*, 19), *gaudia longa* (*Carmen Athenis peregrinati*, 17) i *per dolum* (*Carmen varangianum*, 53) kojima je započeo stih, podudaraju sa počecima stihova kod Ovidija (He. 21, 22 i He.18, 24), Juvenala (8, 47) i Horacija (Carm. 1,10). Coombsova poezija osobita je ponajviše zbog različitih metara, od kojih su neki čak i vlastita pjesnikova inovacija.

4. Poesis Latina a Marco Moskowitz scripta (<http://suberic.net/~marc/mmoskowi.html>)

Marc Moskowitz rasporedio je prema sadržaju svoje pjesme u šest cjelina naslovljenih *Poemata Domestica* (<http://suberic.net/~marc/mmoskowidomestica.html>), *Poemata Politica* (<http://suberic.net/~marc/mmoskowipolitica.html>), *Poemata Academica* (<http://suberic.net/~marc/mmoskowiacademica.html>), *Hebe et Ganymedes* (<http://suberic.net/~marc/mmoskowihebeetganymedes.html>), *Disticha diurna* (<http://suberic.net/~marc/mmoskowidiurna.html>) i *Versiones et Nova Verba Carminum Linguarum Aliarum* (<http://suberic.net/~marc/mmoskowiversiones.html>).

Većinu ovih cjelina autor je popratio kratkim komentarom o tematici, iako se ona može naslutiti iz samih naslova. Dok je svim latinskim pjesmama Moskowitz pridružio njihov engleski prijevod, samo je sadržaj pojedinih dodatno pojasnio u popratnom komentaru.

4.1. Teme

Pjesnikova svakodnevica tema je pjesama *Hora diei primula*, *Permagna hispida vox* i *Ludit amata pila*, koje pripadaju cjelini *Poemata domestica*. Puna biografskih detalja (kao i u svojoj biografiji, autor spominje svoje sustanare - suprugu i mačke (*Femina, feles perdomiscunt...*(*Hora diei primula*, 3)) i lišena liričnosti, prva od navedenih pjesama monotoni je opis pjesnikovog jutra, izgrađen na pukom nabranju događaja koji se odvijaju od vremena pjesnikova buđenja do odlaska na posao.

Kao što je smrt Lezbijinog vrapca inspirirala Katula ⁶, tako je i Moskowitza inspirirala smrt vlastitoga ljubimca, mačka Perzeja (*questus Perseos, heul, perit*), kojem posvećuje elegijske tonove pjesme sinestetičnog naslova *Permagna hispida vox*.

Ljubav prema supruzi (*Toto absurda meo pectore amata mea* (6)) i oduševljenje njenim dražesnim reakcijama (*spectare vetat* (1)-... *quoquomodo specto* (3)-*quaerit nunc...num adverterer actum* (5)) za vrijeme igranja tenisa (*en pila reticulo quassa iterum atque iterum est!* (4)) izrazio je u stihovima pjesme *Ludit amata pila*.

Poemata Politica izuzev igre riječima (*Quadratum verborum : NERO EBUR RUIT ORTA*) i pjesme političke pozadine, potaknute održavanjem Olimpijskih igara u pjesnikovom rodnom gradu Atlanti (*Non malefactor*) ponajviše razmatraju problematiku smrtne kazne u američkom sudstvu (*Ecce securem suscipimus, Uno mutato*).

Pod naslovom *Poemata Academica* sabrane su pjesme *Carletonienses officii*, *Dissimilis Nasoni*, *His in Aquis Sulis* i *Laus Brevitatis*, čije su teme, prema pjesnikovim riječima, umjetnost, filozofija ili njima srodne teme (*De arte aut philosophia aut simile haec poemata tractant* (v. <http://suberic.net/~marc/mmoskowiacademica.html>)). Filozofsko-religijska tema prožima stihove pjesme *Dissimilis Nasoni*, u kojoj Moskowitz iznosi vlastito viđenje o postanku svijeta i izlaže temeljne principe taoizma.

Naslov pjesme *Dissimilis Nasoni* podudara se s početkom prvog stiha (*Dissimilis Nasoni, non Chaos omne fuisse adfirmo, sed...antevenit Via res*), kojeg Moskowitz izravno suprotstavlja stihovima 5-9 iz prve knjige Ovidijevih *Metamorfoza* ⁷. Po svojoj je filozofskoj tematici i raspravi o počelima ova pjesma nalik na Lukrecijevo djelo *De rerum natura*.

Biografsku sličicu iz Moskowitzeva (akademskog) života donose stihovi pjesme *Carletonienses officii*. Potaknuta nedostatkom nadahnuća prilikom pisanja diplomskog rada o vinu i piću u latinskoj poeziji, ova pjesma u elegijskim distisima progovara o Moskowitzevim fakultetskim obvezama (...*haec mi verba minantur/ sicut rex terrenus ense Syracosio* (*Carletonienses officii*, 3-4)).

Laus brevitatis opravdava svoj naslov kako sadržajem (*Laus brevitatis/ inest mihi. Scribere/ pergere nolo*) tako i formom haikua (pjesnik poštuje odrednice haiku poezije - prvi i treći stih sadrže pet slogova, a drugi sedam).

⁶ Cat. 3,3 (*Passer mortuus est meae puellae*)

⁷ *Ante mare et terras et, quod tegit omnia, caelum,/ unus erat toto naturae vultus in orbe, / quem dixere chaos...*

Mitološko ozračje grada Aquae Sulis i sjećanje na njegove stanovnike prožima pjesmu *His in Aquis Sulis*, sastavljenu od elegijskog distiha, čiji je pentametar retoričko pitanje (*Donane quae legimus de Sule surpta iacent?*)

Najdotjeranije sadržajno i stilski, pjesme zajedničkog naslova *Hebe et Ganymedes* izdvajaju se od ostalih Moskowitzevih pjesničkih uradaka po tome što pjesnik intervenira u poznati mitološki kontekst, povezujući konfliktnim odnosom Hebu i Ganimedu.

Iako bi se na prvi pogled moglo zaključiti da je konflikt među Hebom i Ganimedom uzrokovan gubitkom, odnosno stjecanjem položaja olimpskog peharnika, kroz tri se pjesme (*Hebe Ganymedi*, *Ganymedes Hebei* i *Hebe iterum Ganymedi*), oblikovane tako da tvore dijalog (prva i treća pjesma su Hebina replika, a druga Ganimedova), izgrađuje ljubavni zaplet koji se gradacijski razrješuje kulminacijom događaja u posljednjoj pjesmi.

Rasprava između Hebe i Ganimedu potaknuta je Hebinim osjećajima. Heba se obraća Ganimedu s namjerom da ga oslobodi (...*Te clausit Iuppiter ipse/ nec mortalis sum, quae claustra volo reserare* (*Hebe Ganymedi*, 5 i 7)), ali ujedno mu nudi svoju ljubav (...*tibi sim, liberte, Juventas* (15)), koju Ganimed odbija (*non opus est viris affectu tam muliebri;/ non opus est mihi te* (*Ganymedes Hebei*, 2-3)), jer mu je draže služiti Jupiteru (*Praevalet as regis quo victa talenta puellae* (10)). Takav Ganimedov odgovor u Hebi budi bijes i odbacivanje ljubavi (*Cum nova membra petes, cum praebita basia quaeres, / hexametris lyricis a servo spreta puella nupserit heroe* (*Hebe iterum Ganymedi*, 12-13)). Izraz *nupserit heroe* kao i posljednji stih (*verus eo datus est, vanus quocumque negatus* (15)), nagovještaj su Hebine budućnosti s Heraklom.

Disticha Diurna (sveukupno 56 pjesama, u elegijskim distisima (osim pjesme P. u slobodnom stihu i *Liberator* u falečkom jedanaestercu)) obuhvaćaju niz satiričnih i refleksivnih elegijskih distiha koji su posvećeni različitim temama: mitologiji (npr. *Orpheus*, *Mithras*), društvenim i političkim zbivanjima (npr. *Inanis*, *Erynis*), pjesnikovoj svakodnevi (npr. *Exordiri*, *Delectus*).

Moskowitz kod svakog distiha navodi i datum njegovog nastanka (prema rimskom računanju) ističući da od 1999. piše distihe svaki dan, već prema inspiraciji (*pridie Id. Aug. MCMXCIX distichon fortuito in verbo quotidie scribere coepi- On August 12, 1999 I started writing a couplet on a random word every day*

(v. <http://suberic.net/~marc/mmoskowiediurna.html>)).

Pod naslovom *Versiones et Nova Verba Carminum Linguarum Aliarum* kriju se dvije Moskowitzeve obrade pjesama *My Bonnie lies over the ocean* i *La Bamba*. Novi tekstovi na latinskom, koji

zamijenjuju engleski, odnosno španjolski tekst, sastavljeni su tako da slijede ritam i melodiju ovih pjesama.

Latinska verzija engleske pjesme *My Bonnie lies over the ocean* (<http://ingeb.org/song/mybonnie.html>) nazvana je *Carthago est Trans Mare Nostrum* i s originalnim tekstualnim predloškom nema nikakvih dodirnih točaka. Novi tekst u Moskowitzskoj verziji zapravo je govor Marka Porcija Katona, u kojem neprestano ponavljana rečenica *delenda, delenda, delenda Carthago nobis*, postiže komični efekt. Unatoč tomu što je tekst pjesme vrlo kratak i temeljen na ponavljanju, nije izostavljeno ni Katonovo isticanje morala i vrijednosti starih običaja (*Mos hodie iuvenum malus/ moribus uti antiquis debetis/ ut bene vivatis (Carthago est Trans Mare Nostrum, 13-15)*).

Španjolski tekst pjesme *La Bamba*

(<http://ww2.lafayette.edu/~shuppr/lamusica/labamba.html>), čiji je autor Ricardo Valente, doslovno je preveden na latinski, ali u skraćenoj verziji i s izmjenjenim značenjem druge strofe, jer Moskowitz pogrešno prevodi španjolsku riječ *capitán* (kapetan) latinskom *conductor* (poduzetnik, zakupnik)⁸. Riječ *bamba*, latinski prijevod španjolske *la bamba*, trebala bi stajati u akuzativu, a ne u nominativu, a indikativ *saltitamus* trebalo bi zamijeniti konjunktivom *saltitemus*.

(*Bamba ut saltitamus- bambam ut saltitemus*).

4.2. Moskowitzevi metri

Za razliku od Florinda Di Monaca i Stephena Coombsa koji su svoje pjesništvo obogatili različitim metrima, najvećim dijelom preuzetim od Horacija, Moskowitz se u izboru metara opredijelio na heksametar (*Hora diei primula, Non malefactor, Dissimilis Nasoni, Laus brevitatis, Hebe et Ganymedes*) i na elegijski distih (*Disticha Diurna*). Iz ove se podijele izdvaja samo pjesma *Liberator (Disticha Diurna)*, u falečkom jedanaestercu.

Karakteristične su za Moskowitzeve heksametre česte zamjene daktila spondejem u svim stopama osim pete (versus spondiacus ne javlja se niti u jednoj pjesmi), npr:

Ángustúm trans ándronem érro, istíc lavor út non (Hora Diei Primula, 4):

(- - - - - uu - -)

nóndum déinde actá est, a nóbis prándia nóstra (HoraDiei Primula, 11):

(- - - - - uu - u)

⁸ *Non egomet sum nauta sum conductor (Bamba, 10) naspram Yo no soy marinero, soy capitán (La bamba)*

múndi póscit séd mundúm totúm sinit úna (*Dissimilis Nasoni*, 32):

(- - - - - - - - - uu - -)

omnes res caecae rerum natura Via fit (*Dissimilis Nasoni*, 5):

(- - - - - - - - - uu - u).

U mnogim se stihovima na kraju heksametra nalazi jednosložna riječ, primjerice

Ludit amata pila sed eam spectare vetat me (*Ludit Amata Pila*, 1);

Terrarum caelumque Viae cursum sequitur. Si (*Dissimilis Nasoni*, 7);

Furatur nec praedatur ferro, igne Viam, sed (*Dissimilis Nasoni*, 11).

Iako je po svojoj metričkoj strukturi nepogodna za heksametar, riječ *nēglīgēntiā* ipak se našla u stihovima pjesme *Dissimilis Nasoni*, zahvaljujući tome što joj je prvi slog kratak (Moskowitz je vjerojatno pretpostavio da je prvi slog *anceps* zbog sljedećih *muta cum liquida*):

Síc duo súnt, doctrína unús, negligéntiaque álter (*Dissimilis Nasoni*, 24);

Quém negligéntia dívisás ignóscere pártes (*Dissimilis Nasoni*, 31);

Quám negligéntia tútior ést, totó neque tácto (*Dissimilis Nasoni*, 37);

U istoj je pjesmi riječ koja može imati grafiju *cōtīdīānus* ili *quōtīdīānus*, i koja po svojoj metričkoj strukturi nije mogla doći na ono mjesto u stihu koje joj je prevideo Moskowitz, zamijenjena oblikom *cōttidianus* (u kojem se javlja siniceza ako je zadržana jednaka duljina vokala *i* kakva je u riječi *cotidianus* (*cōttīdīānus*) ili su oba vokala *i* kratki *cottīdīanus*): *pánem cōttidiánnum et cétera dóna Víae non* (*Dissimilis Nasoni*, 10).

Iako je u riječi *Ganymedi* krajnje *i* dugo, u Moskowitzu je ono kratko:

Quíd Ganymédi tímés? nunc és, quod scís, aduléscens (*Hebe Ganymedi*, 1).

Kratak slog u trećoj arzi pentametra rijetka je iznimka⁹; ipak se kod Moskowitzu takav kratak slog u trećoj arzi javlja kod dvije pjesme, *Humilis* i *Exordiri* (*Disticha Diurna*):

Cérte, inquit dívés. Árvum idem id ést quod aró (*Humilis*, 2).

ád longínqua locá. Stáre voló, nec agí (*Exordiri*, 2). (Krajnje *e* u riječi *dives* je kratko, kao i krajnje *a* u riječi *loca*).

Moskowitz postupa suprotno pravilu koje nalaže da se kratki vokal kojim završava jedna riječ ne produljuje ako sljedeća započinje sa dva ili više konsonanata, tako što svaki kratki vokal na završetku jedne riječi produljuje ako iduća riječ započinje sa skupinom konsonanata. U stihu *Vásta tacéns terrá splendét, quae némine vísast* (*Vastus*, 1 (*Disticha Diurna*)) kratki vokal *a* u riječi *terra*, na koji pada iktus, produljuje zbog sljedeće *splendet* koja

⁹ Crusius F., *Römische Metrik*, p. 58

započinje konsonantima *spl-*. Krajnje *-a* u riječi *nostra* produljeno je zbog sljedeće riječi *Plutonia*, koja započinje konsonantima: *Órpheus Éurydicáe: Nostrá Plutónia fáta.*(*Orpheus*, 1 (*Disticha Diurna*))

Moskowitz jednako postupa i u stihu *Sculptilis ardeola stabit prae limine semper* (*Sculptilis*, 1 (*Disticha Diurna*)) gdje također produžuje krajnje *a* u riječi *ardeola* zbog konsonanata u sljedećoj riječi *stabit*, kao i kod stiha *Dulcedo nostra, praebemus at omnia spernis* (*Dulcedo*, 1 (*Disticha Diurna*)) u kojem krajnje *a* u riječi *nostra* produljuje zbog početnih konsonanata u riječi *praebes*.

Osim u riječi *deinde* siniceza se javlja i u riječi *Carletonienses* (*Carletonienses officii*), ali je Moskowitz u komentaru kojim je popratio pjesmu *Carletonienses officii* ne spominje (v. <http://suberic.net/~marc/commentaria.html>), već ističe da se ova riječ mora pročitati kao engleska *Carleton*, u čijem se izgovoru *e* ne čuje.

Zbog potrebe metra, u riječima *horologium*, *negotium*, *gaudium*, koje imaju nastavak *ii* u genitivu singulara, dva *i* stežu se u jedno (do stezanja vokala ne dolazi samo u genitivu, nego i u ablativu): *horologi* (*cum piget horologi... (Hora diei primula, 2)*), *negoti* (*...satis ordinis atque negoti (Hora diei primula, 8)*), *gaudis* (*tum putridis gaudis... (Hebe iterum Ganymedi, 10)*). Česti su i apokopirani oblici – *surpta* (*...de Sule surpta iacent? (His in Aquis Sulis, 2)*), *periculum* (*atque periculo non adito... (Dissimilis Nasoni, 38)*), *vincla* (*...haec aurea vincla? (Hebe iterum Ganymedi, 1)*).

4.3. Gramatičke pogreške i jezične osobitosti

Moskowitzovo se pjesništvo, osim sadržajnim i stilskim sivilom, odlikuje i brojnim gramatičkim pogreškama. Već u kratkom pjesnikovom komentaru o sadržaju pjesme *Hora Diei Primula* (*hexametri de mane meum*) kao i u njenim prvim stihovima može se uočiti zamjetan broj grešaka: upotreba posvojne zamjenice *noster* umjesto osobne *nos* (*Cum piget horologi nostros tardos crepitando (Hora Diei Primula, 2)*), namjerna rečenica s veznikom *ut non* (na čijem mjestu bi trebalo stajati *ne*, jer se negira čitava rečenica, a ne samo jedna riječ) u kojoj stoji konjunktiv imperfekta, dok je u glavnoj rečenici glavno vrijeme (prezent): *istic labor ut non/ crines pernodosus et halitum odorior essem (Hora diei primula, 5)*; spoj zamjenice *ea* i prijedloga *cum* (*eacum*), vjerojatno tvoren analogijom prema zamjenicama koje se u ablativu mogu povezati sa prijedlogom *cum* (*per vicos e vicino proficiscor eacum (Hora diei primula, 13)*). Participij futura koji rijetko dolazi u ablativu apsolutnom, javlja se u šestom stihu iste pjesme: *Somniculosa surrectura, palla cubilis*.

Pogreške u slaganju vremena vidljive su i u pjesmi *Ludit Amata Pila*, u čijim stihovima glavna rečenica u kojoj je *verbum timendi* u perfektu, sadrži u sporednoj konjunktiv prezenta (*ludere inepte se ne videam metuit*.(*Ludit Amata Pila*, 2). U zavisno upitnoj rečenici *quaerit nunc animum num forte adverterer actum* (*Ludit Amata Pila*, 5), trebao bi stajati konjunktiv perfekta aktivnog *adverterim*, jer je u glavnoj rečenici glavno vrijeme (*quaerit*). Razlog Moskowitzevog odabira kako pogrešnog glagolskog stanja (pasiv, unatoč tome što *adverto* uza se ima objekt u akuzativu) tako i vremena (imperfekt) glagola *animadvertere* (koji ovdje dolazi u rastavljenom formi *animum adverto*), moguće je možda objasniti prilagodbom metru, jer bi konjunktiv perfekta aktivnog, koji bi prema *consecutio temporum* trebao stajati u sporednoj rečenici, elidirao završni *-im* pred sljedećom riječi *actum* (jednako kao i konjunktiv imperfekta aktivnog *animadverterem* koji bi elidirao krajnje *-em*, a kojeg je Moskowitz možda namjeravao upotrijebiti), a tako heksametar zbog troheja u predzadnjoj stopi ne bi bio valjan.

Da bi se postiglo ono značenje koje je pjesnik zamislio i izrazio u engleskom prijevodu stiha *Ludit amata pila, sed eam spectare vetat me* ("my beloved plays ball, but forbids me to watch her"), *eam* bi trebalo zamijeniti sa *se*, a konstrukciju akuzativa s infinitivom prebaciti u pasiv (*sed vetat se spectari a me*).

Carletonienses officii pjesma je kojoj se može zamjeriti naslov, zbog imenice *officium* koja je u Moskowitzevoj interpretaciji prešla iz srednjeg u muški rod. Mnoge imenice iz srednjeg roda prebačene su u ženski ili muški rod, kao npr. *schema*, *votum* i *melos* koje su shvaćene kao imenice ženskog, a ne srednjeg roda (*qua de re in schedam erit schema refusa mea* (*Carletonienses officii*, 10); *unus senator votam suam mutavit* (komentar pjesnikov uz *Uno Mutato*), *nova verba scripta ad melodem Brittanicam* (komentar pjesnikov uz *Carthago est Trans Mare Nostrum*)). Za imenicu *aer* koja u Moskowitzu u akuzativu ima nastavak *-em*, ne može se odrediti da li je postala muški ili ženski rod, jer uz nju ne stoji pridjev (*Mox exordior inde per aerem egomet ...*(*Exordiri*, 1)).

Konstrukciju nominativa s infinitivom u posljednjim stihovima pjesme *Carletonienses officii* Moskowitz ispravno započinje, ali griješi u nastavku (*hic labor ipse refertur mentes pertenuasse, furatum somnos esse et amantem animam* (*Carletonienses officii*, 7-8).

Taoizmu i njegovoj filozofiji posvećena pjesma *Dissimilis Nasoni* sadrži pogreške u deklinaciji pridjeva treće deklinacije. Moskowitz ove pridjeve ponekad deklinira po konsonantskim osnovama, te one u ablativu singulara imaju nastavak *-e* :

consitione cibos comedit sapiente viales; non vestigia enim transgresso ingente gigante (Dissimilis Nasoni, 12 i 19); *in basilica Massachusettsense* (komentar pjesnikov uz *Uno mutato*), *in seminario Pragense* (komentar uz pjesmu *Laus brevitatis*); *sanguen quo emptae sunt pingue colore latet* (*Xerampelinae*, 2).

U već navedenom stihu *non vestigia enim transgresso ingente gigante* (Dissimilis Nasoni, 19) krije se i pogreška u ablativu apsolutnom, u kojem se nalazi particip perfekta prelaznog deponentnog glagola *transgredior*.

Stih *quomodo, quaesitur idcirco, via tantula nosci?* (Dissimilis Nasoni, 21) osobit je i po nepostojećem glagolskom obliku *quaesitur* i po pasivnom infinitivu prezenta, na čijem bi mjestu trebao stajati konjunktiv *noscatur*.

Na nekim mjestima Moskowitz uz subjekt u množini, ili uz dva subjekta, veže glagol u jednini. Dok je stih *...orbis/ terrarum caelumque Viae cursum sequitur* (Dissimilis Nasoni, 7) prihvatljiv uz objašnjenje da pjesniku *orbis* i *caelum* čine cjelinu, te glagol u takvom slučaju može stajati u jednini, u komentaru uz pjesmu *His in Aquis Sulis* subjekt u množini (*incolae*) slaže sa glagolom u jednini (*iecit*) (*ibi dona, quae incolae antiquae in fontem iecit...*). Pod pretpostavkom da drevni stanovnici nisu bile samo žene (*incolae antiquae*), Moskowitzev pridjev u ženskom rodu *antiquae* treba zamijeniti oblikom za muški rod *antiqui*. Opetovana pogreška u slaganju vremena javlja se i u ovom komentaru (*iecit ut dea Sul det*), gdje umjesto konjunktiva imperfekta stoji konjunktiv prezenta.

Rečenica kojom Moskowitz započinje svoj komentar (*Aquae Sulis oppidum est, quod Anglice Badonem nomen habet*) sadrži akuzativ *Badonem*, umjesto nominativa *Bado(nis)*.

Kao što su u pjesmi *Carletonienses officii* zamijenjeni rodovi imenica, u komentaru uz pjesmu *Laus brevitatis* ponovo dolazi do zamjene, ali i u deklinaciji: Moskowitz imenicu *haicu* četvrte deklinacije (*epigramma in forma haicus*) pretvara u imenicu druge, dodajući nastavak *-is*, ali na osnovu *haicu-* (*post acroasem...de haicuis*).

Mitološkom tematikom prožete pjesme posvećene Hebi i Ganimedu, zanimljive su po Moskowitzevom načinu dekliniranja grčkih imenica *Hebe* i *Ganymedes*.

Druga od pjesama, oblikovana kao Ganimedov odgovor Hebi, sadrži u svom naslovu dativ *Hebei* (*Ganymedes Hebei*), umjesto *Hebae*. Dativ (ili alternativni oblik za genitiv) *Ganymedi* u stihu *Quid, Ganymedi, times?* (*Hebe Ganymedi*, 1) zauzeo je mjesto koje pripada vokativu *Ganymedes* (ili *Ganymede*).

Ista imenica u akuzativu singulara ima nastavak *-in: e Jovis amplexu Ganymedin ei bene gratum* (*Ganymedes Hebei*, 4).

Osim ovakvih morfoloških pogrešaka, u pjesmi *Ganymedes Hebei* nalaze se i pogreške u sintaksi: uz pridjev *utibilis*, umjesto dativa stoji ablativ zamjenice *nihil* (*utibilis nihilo, nugis teris otia nostra*). U posljednjem stihu *Praevalet as regis quo victa talenta puellae* uz glagol *praevalleo* sintagma *victa talenta* trebala bi biti u ablativu (*praevalleo as regis victis talentis puellae*).

Pjesme zajedničkog naslova *Disticha Diurna* sadrže niz sintaktičkih i morfoloških pogrešaka. U nekim je zavisnim rečenicama u kojima bi trebao doći konjunktiv Moskowitz upotrijebio indikativ: *Anna reclinat se tantum, ut graviter cadit Anna* (*Reclinare*, 1); *non quod cygnus sum, sed quia pistor eram* (*Surrufus*, 2).

Iako na drugim mjestima nije griješio kod irealnih pogodbenih rečenica (npr. *...divam esse viam reputator/ credere posset, si via non a illo bene nota/ esset* (*Dissimilis Nasoni*, 14-16), u apodozi irealne pogodbene rečenice *Mithram si victor...coluisset, Jane, ...quomodo terrueris?* našao se konjunktiv perfekta umjesto konjunktiva imperfekta (*Mithras*, 1-2).

Particip perfekta *mortua* u akuzativu plurala srednjeg roda i particip futura *moritura* u nominativu plurala srednjeg roda u stihovima *Una nunc horrent mortua mille die* (*Inanis*, 2); *Qaenam dona cupis? Quot moritura, Kali?* (*Dulcedo*, 2) Moskowitz upotrebljava umjesto plurala muškog roda (*mortuos, morituri*).

(Premda bi srednji rod participa perfekta i participa futura mogao stajati u obje rečenice, iz engleskih je prijevoda *they shudder now at a thousand dead in one day* i *how many will die, Kali?* vidljiva misao koju je pjesnik želio izreći ovim stihovima, ali se u latinskom pogrešno izrazio).

U nekim pasivnim rečenicama izostavljen je prijedlog *a* uz vršitelja radnje: *Quid censet de me quo ita creatus is est?* (*Sexennis*, 2); *Vasta tacens terra splendens, quae nemine visast* (*Vastus*, 1).

Uz pogreške u perifrastičnoj pasivnoj konjugaciji: *Scribere sic cupis. Nonne es eundus eo?* (*Venusinus*, 2), u Moskowitzevim se distisima mogu naći i ablativ sa prijedlogom *per* (*per caelis his* (*Mulinus*, 1), te oblici *hae* i *eae* za nominativ i genitiv singulara ženskog roda pokaznih zamjenica *haec* i *ea* (*non hae Roma meast. (Quirinus, 2)/ Vulnera eae purgas* (*Interfetrrix*, 2)). U rečenicama u kojima bi prijedlog *in* trebao doći s ablativom, javlja se *in* s akuzativom: *qui peccat in omne* (*Erynis*, 1), umjesto *in omnibus rebus*, što je Moskowitz i htio izraziti (usp. engl. prijevod: *who sins in all things*) i *Perseus feles in domus familiae meae erat* (komentar uz

Permagna Hispida Vox), umjesto *in domo* (ako je pjesnik htio riječju *domus* označiti samu zgradu u kojoj je živjela njegova mačka).

Često se u latinskim rečenicama može uočiti odraz engleske konstrukcije: *duxisti famulos eros necare* - *you led the slaves to slay their masters* (*Liberator*, 2); *sat Venusinus amor sermones scribere magnos* - *the Venusian passion suffices to write great satires* (*Venusinus*, 1)- infinitivi *necare* (to slay) i *scribere* (to write) po uzoru na engleski predložak dolaze nakon glagola *duco* i priloga *sat*, nakon kojih bi se u latinskom očekivali izrazi *ad eros necandos* i *ad sermones scribendos*); *experrecta fiat cum bene versum habeo* - *let her be awakened, when I have this verse well in hand* (*Offulgere*, 2); *S. P. Q. Mex. temet V d. manere quaerunt* - *The Republic and the People of Mexico want you to come for a 5-day stay* (P.)- izraz *experrecta fiat* pod utjecajem engleskog upotrijebljen je umjesto konjunktiva *expergiscatur* kao i infinitiv *manere* uz glagol *quaero*, umjesto zahtjevne rečenice s veznikom *ut* (*quaerunt ut maneat*).

Moskowitz griješi i u stihovima *Nunc enascitur aestati gravidi novus infans* (*Enasci*, 2), *Non est mihi carior ullum* (*Nubere*, 1), *Cum sine rete laboro* (*Solacium*, 1), *Placuit mihi somnia nuper* (*Conscius*, 1), *degenerari par monet atque favore cadendi* (*Degenerare*, 1), od kojih se svi unatoč greškama mogu razumijeti, izuzev posljednje navedenog stiha koji je bez engleskog prijevoda potpuno nerazumljiv (*to be disgraced, warns of falling, the equal of favor*).

4.4. Jezik i stil

Sudeći po neliričnosti pjesama i po neuglađenosti izraza, čini se da je Moskowitzu krajnji cilj bio ovladati vještinom pisanja heksametara i elegijskih distiha, te je pritom zanemario stilski oblikovati sadržaj.

Među rijetkim stilskim izražajnim sredstvima su aliteracija (*mure modesto me perturbabas, male feles* (*Modestus*, 1); *Femina feles perdormiscunt* (*Hora Diei Primula*, 3); *Somniculosa surrectura...*(*Hora Diei Primula*, 6);*...sed habet se patria peius, Ecce securem suscipimus...*(*Securis*, 1), asonanca (*Ictus amiciter actum acutulus adest epigramma* (*Amiciter*, 1); *furatum somnos esse et amantem animam* (*Carletonienses officii*, 8); *Una umbra...* (*Mulinus*, 2)), homoioteleuton (*esse Vialia, non alia atque Vidalia, dulce* (*Dissimilis Nasoni*, 40)).

Moskowitzev pjesnički jezik obilježavaju česti deminutivi (*primulus*, *vermiculus*, *acutulus*, *ardeola*, *felesculus*, *tantula*, *reticulum*) koji su pomogli pri oblikovanju heksametra zbog daktila koji obuhvaća posljednja tri sloga u riječima *vermiculus* (*Dissimilis Nasoni*, 18), *acutulus* (*Amiciter*, 1), *ardeola* (*Sculptilis*, 1), *reticulum* (*Ludit Amata Pila*, 4) i *felesculus* (*Plumosus*, 1), ili čitavu

riječ, kao što je slučaj sa trosložnim *primulus* (*Hora Diei Primula*, 1) i *tantula* (*Dissimilis Nasoni*, 21).

Dodirnu točku sa pjesništvom Stephena Coombsa predstavljaju grecizmi, čiji je broj zamjetno manji negoli u Coombsa (u Moskowitzevim stihovima ima devet grčkih riječi, među kojima su *andron*, *phylaca*, *logos*, *schema*, *melos*, *scheda*, *pathice*, *xerampelinae*, *acroasis*).

Rijetki su i neolatinizmi koji obuhvaćaju niz toponima i iz njih izvedene pridjeve (*Anglia*, *Anglicus*, *Atlanta*, *Vidalius*, *Massachusettsensis*, *Praga*, *Pragensis*), osobna imena i njima pripadajuće pridjeve (*Anna*, *Becca*, *Zizou*, *Kali*, *Shermanus*, *Carletoniensis*) i opće imenice *cervisia*, *ae,f.* i *bamba*, *ae,f.* (*bamba*, latinskoamerički ples).

4.5. Leksičke podudarnosti

Iz Vergilijevih Ekloga Moskowitz preuzima prvu polovicu stiha *Omnia vincit amor, et nos cedamus amori* (Verg. Ecl.10, 69), koja mu je poslužila za završetak pentametra *Sed foveamus eum. Omnia vincit amor* (*Plumosus*, 2). Završetak heksametra *vina bibendo* (*nunc persolvam hanc arduitatem vina bibendo* (*Carletonienses officii*, 9)) i početak heksametra *versus in* (*Versus in Atlantam...*(*Versus*, 1) podudaraju se sa Ovidijevim (*Ars*.1, 593 i *Met*. 4, 219).

5. Zaključak

Suvremeni neolatiniski pjesnici Di Monaco, Coombs i Moskowitz dolaze iz raznih kulturoloških i jezičnih pozadina, no povezuje ih zanimanje za latinski jezik.

Među trojicom pjesnika ističe se Di Monaco, kako po uspjesima na natjecanjima u latinskoj poeziji i osvojenim nagradama, tako i po svom poznavanju latinskog i po stilu koji odražava utjecaj latinskih pjesnika (posebno Horacija i Katula), ali koji se ne gubi u imitaciji, već sadržava i one odlike po kojima njegova vlastita poezija postaje prepoznatljiva (liričnost, pjesničke slike obogaćene sinestezijama, sažetost izraza, priroda kao tema većine pjesama).

Dok su Di Monacove pjesme brižno oblikovane i stilski i sadržajno, a iz odabira metara izvire naklonost sapfičkoj strofi (iako izbor ne ograničava samo na nju, već unosi dinamiku raznolikosti asklepijadskim stihovima (manjim i većim), te asklepijadskom i alkejskom strofom), Coombs ne zanemaruje posve ni stil ni sadržaj, no pjesme mu, za razliku od Di Monacovih, djeluju hladno i suhoparno, čak i kada iz njegovih politički orijentiranih stihova (*De Europa*, *De America Septentrionali versus impudici*, *De Australia*) progovara gorčina ili prijezir.

Coombsova poezija odlikuje se ponajprije po različitim metrima preuzetim od Horacija, koji je i njemu i Di Monacu zajednički uzor, te po vlastitim metričkim inovacijama (v. *Coombsovi*

metri). Slabije poznavanje latinskog očituje se u gramatičkim pogreškama čiji je broj neusporedivo manji nego u Moskowitzu, koji razočarava time što je on jedini završio studij latinskog jezika i književnosti, ali najviše griješi (kako u metrici tako i u gramatici). U pojedinim su pjesmama Moskowitzevi latinski izrazi toliko nejasni, da je za lakše razumijevanje pojedinih pjesama bio vrlo dragocjen engleski prijevod koji je uz njega slijedio.

Moskowitzevi stihovi odaju dojam nemara prema sadržaju, kojeg se on ne trudi stilski oblikovati ne nastojeći ljepše izraziti svoje misli (očit primjer za ovakav nemar pokazuje sadržaj pjesme *Hora Diei Primula*, sastavljena od pukog nabranja radnji tokom jutra, v. <http://suberic.net/~marc/mmoskowidomestica.html>), te se čini kao da mu je jedini cilj da pjesma bude na latinskom i to u određenom metru (heksametru ili elegijskom distihu).

Unatoč pogreškama i nestiliziranosti pjesama, Moskowitzu se mora priznati trud u okupljanju skupine suvremenih autora koji svoje slobodno vrijeme posvećuju pisanju latinske poezije kao i otvorenost prema onima koji bi htjeli objaviti svoje pjesme na njegovoj internetskoj stranici.

6. Appendix: latinske pjesme Di Monaca, Coombsa i Moskowitza

6.1. Poesis Latina A [Florindo Di Monaco Scripta \(http://suberic.net/~marc/flodim.html\)](http://suberic.net/~marc/flodim.html)

- [Ambubaia](#)
- [Mater](#)
- [Terrarum Mirabilissima Decem](#)
 - o [1. Urbs "Bangkok" vulgo nuncupata](#)
 - o [2. Novum Eboracum \(New York\)](#)
 - o [3. Horti urbis japonicae cui nomen "Kyoto"](#)
 - o [4. Insulae Tahitiana \(Tahiti\)](#)
 - o [5. Regia Araba quae "Alhambra" dicitur \(Granada, Alhambra\)](#)
 - o [6. Insula Indonesiana "Bali" appellata](#)
 - o [7. Venetiae](#)
 - o [8. Saltus aquarum cui nomen "Niagara"](#)
 - o [9. Cacumina Andina "Alturas de Macchu Picchu" dicta](#)
 - o 10. Specus Postumienses (Postumia in Slovenia)
- [Anni Tempora](#)
 - o [1. Vere](#)
 - o [2. Aestate](#)
 - o [3. Autumno](#)
 - o [4. Hieme](#)
- [Vale](#)
- [Plenilunii Nox](#)

Ambubaia

Systema: asclepiadeum primum

Ambubaia cito veste rubra salit,
in scaenam fluitat, volvitur ut trochus,
nescit gnara moras, it lepide, redit
inclinatque caput, crus levat et trahit.

- 5 Aufert vela pudor iamque sinus patet,
stropi paene cadunt, zona manet tremens.
Dissolvit subito caesariem nigram,
usque ad crura fluens unda genu tegit.

Mater

Systema: sapphicum

Lallat infanti genetrix sub umbra.
Vesper in caelo nitidus refulget,
luna post frondes caput abdit amplas.
Nunc tacet ales.

- 5 Parvulus dormit. Nurus usque cantum
sera diffundit. Sonat aer una.
Incitans cunas capit illa somnum
nuda papillas.

Vale

Systema: asclepiadeum primum
(telephonicum colloquium)

- "Adsum, Paula, tuus pupulus. O! nive
caelum triste vides? Sic animus mihi".
"Frondes heu! rapuit corde meo notus.
Olim gratus eras tu mihi par pari".
5 "Vultus nunc lacrimis ut madidus meris!
Dulce os 'Te cupio' fundere cur negat?".
"Non iam stella micans unica sum tibi.
Passus insolitus sol alio regit".
"Pterterrent tenebrae me sine te malae.
10 Ad me curre cito, basia da labro!".
"Exstinxit rutilum vox fidei vagae
ignem. Care, vale! Iam fuit hic amor".
"Flores vere novo quot varios legam
crines ut religem! Semper amans manel!".
15 "Haud promissa valent ficta. Memor tui
servabo violam. Mi iuvenis, vale!".

Plenilunii Nox

Systema: asclepiadeum

- Flava in caesarie molliter uvida
orbes constituit luna silentii.
Mulcens dorsa capillus
velamen simulat leve.
- 5 Frondoso folium stipite decedit.
Concentus tenues astra vibrantia
nudant. Intemerata
purgo in virginitate cor.
- Dum somni iuvenis palmite gaudium
10 decerpis dubium nescia posteris,
clavem mittere vitae
lassis e manibus libet!

Terrarum Mirabilissima Decem

Systema: sapphicum

- [1. Urbs "Bangkok" vulgo nuncupata](#)
- [2. Novum Eboracum \(New York\)](#)
- [3. Horti urbis japonicae cui nomen "Kyoto"](#)

- [4. Insulae Tahitiana \(Tahiti\)](#)
- [5. Regia Araba quae "Alhambra" dicitur \(Granada, Alhambra\)](#)
- [6. Insula Indonesiana "Bali" appellata](#)
- [7. Venetiae](#)
- [8. Saltus aquarum cui nomen "Niagara"](#)
- [9. Cacumina Andina "Alturas de Macchu Picchu" dicta](#)
- [10. Specus Postumienses \(Postumia in Slovenia\)](#)

1. Urbs "Bangkok" vulgo nuncupata

Aureis templis locuples ad alta
quae levant pinnas oriente tinctas
et smaragdorum reserans referta
splendida tecta,

- 5 ecce Bankokum placidi Menami
angelorum lar madefactus undis
caeruleis mirans in aquis scapharum
sistere turbam.

2. Novum Eboracum (New York)

Sustinens taedam rutilam puella,
liberae terrae suboles, salutat
iam procul naves saturas petentes
litora pacis.

- 5 Hic manus stringit nigra fulvam et albam,
exprimit concors studium laboris
gens et excelsi vario penates
nubila mulcent.

3. Horti urbis japonicae cui nomen "Kyoto"

Candidi flores cerasi propinquo
vere consternunt nive rura densa,
azalearum varium tapete
prata colorat.

- 5 En lacus praebet speculum Kyoti
leve castello foliisque crassis,
hic canunt alba volucres sub umbra
magnoliarum.

4. Insulae Tahitiana (Tahiti)

Iam maris parent vitrei colores
atque arenarum crocinum aequor instat,
fulva palmarum series comatae
litora velant.

- 5 Lucidae stella tenebrae micanti
flaminis donant tepidum susurrum,
coccinis volgo redolent beatae
orchibus orae.

5. Regia Araba quae "Alhambra" dicitur (Granada, Alhambra)

Vesperascit. Te lavat alba luna,
flos rubens collis, rosa picta saxo.
Nunc columnarum simulacra nectunt
murmura fontis.

- 5 Lympha de labris salit. Aura frondes
comit occasu calido. Remotae
eminent turres ut aves nigrantes
astrifera umbra.

6. Insula Indonesiana "Bali" appellata

Tu serens undam Thetidis furori
pace Vulcani liquidae statuta,
caerulum gilvo prasino rubrumque,
insula dulcis,

- 5 tu rates crebras capiens benigna,
anxias curis releva medullas
saltu et incessu crotalistriarum
temperieque.

7. Venetiae

Fluctuant aedes procul in lacuna.
Hic viae nullus rumor et vehicli.
Gurgitum mitis resonat favella
caeruleorum.

- 5 Templata radentes per aquas phaseli
usque labuntur nitidas fretorum,
lenis amplexu fluvii superba
limina gaudent.

8. Saltus aquarum cui nomen "Niagara"

Murmur augescit. Frigor hic aquarum
per nemus fodit laricum meatus,
spuma concurrens niveo vapore
desilit ampla.

- 5 Silva pinorum nivea quiete
orat et fines fluvius polusque
conserunt. Sensus hominis recumbunt
turbine rapti.

9. Cacumina Andina "Alturas de Macchu Picchu" dicta

Nubium candens prohibet corona
astra mirari. Silet omne tempus.
Caelites mutis precibus sequuntur
edita saxa.

- 5 Quo facultates solii supremi,
magna quo fugit populi potestas?
Instat arcanum pavidis fugacis
cordibus aevi.

10. Specus Postumienses (Postumia in Slovenia)

Est Avernus. Lux tacuit. Cavernae
uvida manant lapides querella,
temporis stillas paries tuetur
rore cadente.

- 5 Umbra mortales rapiens profunda
sceptra Plutonis tenet ipsa duri
noctis et claudit spatia universae
amphitheatrum.

Anni Tempora

- [1. Vere](#)
- [2. Aestate](#)
- [3. Autumnno](#)
- [4. Hieme](#)

1. Vere

Systema: asclepiadeum

Maturas, iuvenes, carpite iam rosas,
festes sarta decent. Herba vocat gradus.
Turtur sub platano concinit abdita.
Laetantur tenero flumina gramine.

2. Aestate

Systema: asclepiadeum maius

Titan urit humum. Pax ubivis. Sicca meridies
terrens rura tenet. Crebra gregem protegit arbutus.
Ulmus stat viridis, flava seges, rufa papavera.
Sero stella venit multa ferens oscula amantibus.

3. Autumnno

Systema: sapphicum

Uva flaccescit, vetulus flet aeger.
Nubilat. Spargunt croceum tapete
flabra. Ranarum tenuis querella
nuntiat umbras.

4. Hieme

Systema: alcaium

Tarde cadebat nix. Rutilus focus

flammas alebat. Candor erat polo.
In corde mansit palpitante
dextra tuo mea. Nix cadebat...

6.2. Poesis Latina A [Stephano Coombe](http://suberic.net/~marc/coombs.html) scripta (<http://suberic.net/~marc/coombs.html>)

- [De Continentibus](#)
 - [De Europa](#)
 - [De Antarctica](#)
 - [De America Septentrionali versus pudici](#)
 - [De America Septentrionali versus impudici](#)
 - [De Australia](#)
 - [De Africa](#)
 - [De America Meridiana](#)
 - [De Asia](#)
- [Carmina numeris Horatianis confecta](#)
 - [Carmen Matutinum](#)
 - [Carmen Athenis Peregrinati](#)
 - [Carminis Scholae upsalensis Sanctae Catharinae paraphrasis latina](#)
 - [Traductio poematis A. E. Housmanii](#)
 - [Traductio poematis Stephani Georgii \(Stefan George\)](#)
 - [Salutatio natalicia ad heraldicum illustrem versibus mittenda](#)
 - [Carmen varangianum](#)
- [Carmina stilo mediaevali composita](#)
 - [Cantus festivus Scholae upsalensis Sanctae Catharinae](#)
 - [Carmen Natalicium Salvatoris](#)
- [Haicua Octo](#)
 - [1.](#)
 - [2.](#)
 - [3.](#)
 - [4.](#)
 - [5.](#)
 - [6.](#)
 - [7.](#)
 - [8.](#)
- [Carmina Novella](#)
 - [I](#)
 - [II](#)
- [Epigrammata de Animalibus Heraldicis](#)
 - [Aquila](#)
 - [Bos](#)
 - [Cervus](#)
 - [Draco](#)
 - [Equus](#)
 - [Feles](#)
 - [Gryps](#)
 - [Hirundo](#)

- o [Ibis](#)
- o [Leo](#)
- o [Mustela](#)
- o [Noctua](#)
- o [Oryx](#)
- o [Phoenix](#)
- o [Rhinoceros](#)
- o [Salamandra](#)
- o [Turtur](#)
- o [Ursus](#)
- o [Xiphias](#)
- o [Apis](#)
- o [Balaena](#)
- o [Centaurus](#)
- o [Delphinus](#)
- o [Elephantus](#)
- o [Formica](#)

De Continentibus

-

De Europa

Regis sublatam filiam a deo tauro
multus poeta cum pavore cantavit:
veramque fabulam esse forte censebis
qui contueris horridissimam sordem
5 in qua vetusta nunc moratur Europa:
quam foeditate taurea volutatam
si possideres Herculis fere vires
cunctis nequires saeculis repurgare.

De Antarctica

Antarctica, ingens vastaque es, remota, alba,
hostilis omnis, frigida omnis ac virgo.
Nolim Dianae nuncupare te regnum,
venatione quae cares et imberbi
5 pastore: nullus te regit Iovis natus.
Ut ima nostri spiritus mihi appares,
haud passa cultum, nunquam amore pervasa.

De America Septentrionali versus pudici

Est Foederatis Civitatibus moris
palam lavare sordidas nimis vestes:
proinde mirum non videtur has gentes
saponis ut plus suasionem vendatur
5 spectacula esse concitata commentas
quibus levis plebs urgeatur allecta:
quae post labores vesperi domi gustans

curas diurnas eluo satis laetus
aegre theatris commoda mea vita.

De America Septentrionali versus impudici

Res displicentes vocis anglicae pubes
designat aspera hoc vocabulo "sugunt".
Praesertim in Hemisphaerio Novo quisque
"quid sugit?" inquit, "tota natio sugit":

- 5 iniuria, quod fertur omnium praeses
verum tamen non sugere ipse, plus probens
virilitatis quam calumniatores.

De Australia

De mortuis nil dicitur quod haud gratum,
quod haud bonum sit: quamque sub solo terram
iacere tradunt cuius optima est fama,
Australienses, esse mortuam duco.

De Africa

Quid approbandum pulla continens gignit?
Quidnam, nisi humana approbanda sit proles.

De America Meridiana

Te, luctuosa terra, pontifex summus
divisit inter Lusitaniam dulcem
Hispaniamque saevioris aspectus.
Qui pontifex est iungit aptius terras.

De Asia

Tot spissa fana totque rituum formas
ostendit Asis ac tot igneas mentes:
adhuc ab illa non relictas sunt vota
divinitati debita aut duci forti.

- 5 Illic deorum multitudines torvae,
uni deo tum dediti nihil viso.
Maiora dicam: nam Deus patet nobis
homo integratus continente tractata,
per quem Paterque Filiusque Sanctusque
10 simul canendus Spiritus revelentur
Hypostases Tres prorsus absque mixtura
in Unitate maxima cohaerentes.
Potes mihi europaeus esse, at Europam
partem Asidis scis, esque ibi incola inscriptus
15 unde omne venit, christiane, quod sentis.

Carmina numeris Horatianis confecta

Carmen Matutinum

- Quam nunc mane polus specie rus vincit amicum
micansque limen Protei!
Serva Iovis furtum fateatur apertum et inane,
quae cum neglexerat diu
- 5 purgare aether hebes, terere, ornare, integere auro,
morosa soli condita,
prosiluit subito de languore invida tristi
auferre honores externos.
Lumina caerulea et roseas Aurora superne
- 10 insulsa praetendit genas,
quamquam ibidem sciat esse alienos quisque colores,
tuam venustatem geri.
Ut possim caelo faciei vivere amatae
et esuritione ovans
- 15 palpare his labiis, regio formosa, tuarum
stramen comarum sericum
aut tenuem rorem de levi fronte perustus
siti beata lambere!
Est tamen in nubes aditus vel in aera nullus,
- 20 desiderare futtile.
Quomodo fit memini matutinum ordine tempus
meridies, meridies
vesper, vesper nox: nequaquam dicimus horas
nos fallere omnes singulas:
- 25 ver, aestas vertunt autumnus hiemsque vicissim:
menses sequuntur invicem:
fingitur inconstans spatiis brevioribus annus,
aetate longa pervicax.
Sic naturae tu tibimetque decenter oboedis:
- 30 fraudem fidemque praeteris.

Carmen Athenis Peregrinati

- Flavescens folium Boreas movet aureumque mittet
praeceps avarus mox luto madere:
tangit et Autumnus vitam mihi, namque dissipantur
canae comae iam singulis diebus.
- 5 Vivo non senior me mortuae, nonne somniabas,
honeste Flacce, virginis Minervae
Acropolin grandem Propylaeaque Martiumque Collem
doctamque pubis confluentis urbem?
Oxonium potero cras visere si volam, superbum
- 10 meae iuventae culmen impolitaе:
te revenire deus vetuit tamen inclitas Athenas
Stoa loquaces rite cum Lyceo.
Lumina sim tua, mens tua sim, tua lingua gustet ore:

- tecum pererrem semitas perennes:
15 quod didicisti tunc discam modo naribus reductum
inter ruinas curruumque bellum.
Gaudia longa calor iuvenilia traxerit moratus:
Octobris hora quis manere nolit
hic sub olivis, hic ubi pomifer hospitale ramus
20 umbret sedile simplicis tabernae?
Thespidos adpellent hanc nomine de via propinqua:
te rufa feles suaviter salutet:
hic stridor sileat: volucris canat una: rus putares:
resina vinum condiat salubris:
25 sepia vel xiphias det prandia. Suspikor remotum
hic a cathedris te bibisse vera:
hic Epicuro te sapientius imbuit sapore:
hic sempiterna est sensa pulcritudo.

Carminis Scholae upsalensis Sanctae Catharinae paraphrasis latina

- De veritate nascitur felicitas:
gaudia qui cupiunt, Telemache, verum postulent:
hortetur ardens haec magister in schola
discipulusque vigil praescriptioni pareat.
5 Chara ex alethou norma vitae sit tibi;
quomodo, cur, age, quid in omne cures discere:
docte rogando liberatur spiritus
atque hilarant animam elucituri nuntii.
Dies teruntur a pigris in taedio,
10 dat tamen assiduis annos beatos dignum opus:
labore consecrare tu scientiam:
laetificatus eris: hoc redde praeceptum tuum.

Traductio poematis A. E. Housmanii

- Vitas amatis, cara animantia?
Aures apertae sunt sapientiae?
Hic ecce cultellus ministri
quem modici pretii videtis,
5 sed quo meum cor si modo perforo
tunc omne caelum desuper incidet
sedesque telluris liquescent
vosque peribitis universa.

A.E. Housman, [More Poems 26](#)

Good creatures, do you love your lives
And have you ears for sense?
Here is a knife like other knives,
That cost me eighteen pence.

I need but stick it in my heart
And down will come the sky,
And earth's foundations will depart
And all you folk will die.

Traductio poematis Stephani Georgii (Stefan George)

Ad larem venit puer
marisque venti flant adhuc capillis:
ante passus est metum:
nunc membra iuveni gaudio vacillant.

5 Spuma salsa adhuc genas,
altas ab acri solis igne saevi
barbarisque odoribus,
rubore fulvas conciet flagrante.

Vultus illius gravis
10 silet quod unquam non sciam fuisse:
tristis umbra cernitur
de vere brumam nostram in ore nacto.

Gemma sic late patet
ut in pudorem paene lapsus adsum,
15 osculum nolens rapi
quod iam tributum est alteri libenter.

Bracchio circumdedi
germen quod est flos factum et o! adultum
praeter orbitas meas,
20 meum sed a me funditus remotum.

Stefan George,
Mein Kind kam Heim

Mein Kind kam Heim.
Ihm weht der Seewind noch im Haar
Noch wiegt sein Tritt
bestandne Furcht und junge Lust der Fahrt.

Vom salzigen Sprühn
Entflammt noch seiner Wange brauner Schmelz:
Frucht schnell gereift
In fremder Sonnen wildem Duft und Brand.

Sein Blick ist schwer
Schon vom Geheimnis das ich niemals weiss
Und leicht umflort

Da er vom Lenz in unsern Winter traf.

So offen quoll
Die Knospe auf dass ich fast scheu sie sah
Und mir verbot
Den Mund der einen Mund zum Kuss schon kor.

Mein Arm umschliesst
Was unbewegt von mir zu andrer welt
Erbliht und wuchs -
Mein Eigentum und mir unendlich fern.

Salutatio natalicia ad heraldicum illustrem versibus mittenda

Huc non mala decus silvestria fert, neque acerbis
utitur hic bacis, sed adornant
punica mala locum quo carmen dicit honorem:
namque colore videntur pulchra et
5 digna sapore legi dulces venerantibus artes
praestat Ioannes quibus ille
filius Olai Raneceus incola Lommae,
armiger et pater armigerorum:
permulti debent populares cui sua signa
10 cum galea scuto manifesta:
quem nonaginta natum celebraverit annos
Magnus aprilibus incola nonis
Taebyiae, saeculis viginti vere salutis
sancte novo Luca quater auctis,
15 filius Olai Becmarcus. Plura fuissent
poma gulae si corvus egeret!

Carmen varangianum

in honorem martyrum chioviensium [Theodori et Ioannis](#)

Martyres sancti, Theodore miles,
flos Ioannes iuvenum, varangi
sponte russorum tuiti salutem
sanguine fusol!

5 Bosphori conscripte parens ad oras,
mystico Christi fluvio lavatus
quae Dei donum merito petemus
nomine dones.

Fortis a forti generate fili
10 candida iuncta sine labe pulcro
corpori splendens anima, rogamus
nos bene tractes.

Nordicae stirpi memores favete
pristini saltus paludisque notae
15 ac maris glauci peregre vehentis
agmina crebra.

Urbs parum secura Chioviae vos,
vos ager natalis utrimque laudant,
hospes haec fallax, patiens origo
20 hic atavorum.

Principes olim populi senesque
victimam castum iuvenem deorum
sorte legerunt: genitor negasti
fas ita cerni.

25 "Non deos" inquis "sed habetis aris
ligna quae fient aliquando pulvis.
Ligna num potant vel edunt labrisve
dicere possunt?"

Dis manu sculptis minime iuvamur:
30 unus est summus Deus ille simplex
quem colunt graeci precibus decoris
pro cruce cantis.

Ille tellurem viridem creavit,
aequor et caelum dedit atque in orbes
35 solis et lunae geminae levavit
lumina clara.

Amplius fructu paradisis omni
plenus acquisivit uti coronam
mentibus celsis hominum potentem
40 semine prolem.

Est homo terrena Dei figura.
Filius nunquam mihi corde carum
traderem larvis stupidus malignis
daemonibusque."

45 Raptui miles validus resistis,
ad latus pugnas puer acer aequae:
hoc nequit taetrum scelus impetrare
saeva caterva:

sed super scalas modo maenianis
50 stantibus vobis quatiunt columnas
arma sub vestris pedibus domusque
pars ruit intro.

Per dolum vitae pereunt iniquum:
caelites vitas capitis perennes
55 gratia Christi: moritura proles
firma sequatur.

Vindices eventa diu neglecti
mortis usurpemus inulta vestrae:
iure reddamur melius retentae
60 religioni.

Impleat fratres Theodore fides,
spes Ioannes, neque desit unquam
caritas: gentem penes orthodoxos
ferre superne.

Carmina stilo mediaevali composita

Cantus festivus Scholae upsalensis Sanctae Catharinae

Doxa Soi, Kyrie, doxa Soi, Kyrie!
Sanctam Catharinam,
scholae heroinam
quae florebat olim
5 ignorari nolim,
sensum sapientem,
eruditam mentem,
faciem formosam,
iuventutis rosam.
10 Doxa Soi, Kyrie, doxa Soi, Kyrie!
Rex cum cupiebat
illa abnuebat,
clamans fidem Christi
peccatori tristi:
15 misit ille viros
quingenta miros,
impotentes vere
virgini suadere.
Doxa Soi, Kyrie, doxa Soi, Kyrie!
20 Fixa est in rotam
antehac ignotam;
rota mox dirupta,
perrexit innupta;
valde irritatus
25 iussit rex iratus
caput floris fidi
gladio abscidi.
Doxa Soi, Kyrie, doxa Soi, Kyrie!

Angeli ad montem
30 praeter horizontem
portaverunt planctum
corpus sacrosanctum.
Viam nobis para,
exemplo declara,
35 ad caelos inclina,
sancta Catharina.
Doxa Soi, Kyrie, doxa Soi, Kyrie!

Carmen Natalicium Salvatoris

in quo mundus illi "[Gradali](#)" illustri confertur

Nostra tellus frigida obscura
lecta est quam impleat mixtura
sanguinis et aquae large fusa
ex afflicto Nati latere.
5 Pater vult discrimen quater:
nurus fit sponsalibus abusa.
Benedictus qui
venit in nomine Domini.
Hosanna in excelsis!
10 Terrarum Lac et Mel sis,
caelestis nostra Via
quam peperit Maria!
O Veritas, o Vita
cum genere unita
15 de Ioachim et Anna!
Hosanna, hosanna!

Heva, costa Adae ac marita,
restat gentis durae stirps avita:
nunc in virgam virginem aeterni
20 germen Domini inseritur:
scabra sic robigo teritur:
ossa sicca rigant succi verni.
Benedictus...

Somniabant sola obsoleta,
25 cecinit luciferum propheta:
diem Sol Iustitiae indicit:
ros stillatur febrem feriens:
cum Rachel pariret periens,
iam Maria mater mortem vicit.
30 Benedictus...

O primitiae, o vera vitis,
orbos nos fecundans colas mitis
qui te reseuimus ligatum

ut sit panacea trivio:

- 35 Canae vinum das convivio:
in solamen est "amen" mutatum.
Benedictus...

Haicua Octo

1.

(Traductio haicus japonici:)

Sunt roris aeva
saecula roris, at heu
tamen tamenque!

2.

Mutationem
aufuge: sunt lacrimae
rerum novarum.

3.

(Haicu taoisticum:)

Ne publicae res
pisciculative nimis
aestu coquantur.

4.

(Proverbium lusitanicum:)

Feles ab angui
parvula morsa dehinc
funem timebit.

5.

(De se ipso:)

Tellure nullum
repperimus comitem
ducemque nullum.

6.

(Carmine quodam Horatii lecto:)

Num Pyrrha simplex
munditiis voluit
audire carmen?

7.

(Item carmine Horatii lecto:)

Taedet dierum.
Solvitur acris hiems -
quid ver retardat?

8.

Virgulta densa
impenetrabilia,
humana corda.

Carmina Novella

*Cum! Cumara xama
sampurnanga manoharaea namah. Suaha.*

- [I](#)
- [II](#)

I

Creticorum pari
iungens hendecasyllabos aliquid claudos,
sic enim aucti sonant,
verba intexta sero palindromicis normis.
5 Cur relinquis, rogas,
tiro stulte poeticos veterum mores?
Quippe, respondeo,
idcirco quod in his latet numeris virtus.
Nactus hos sum pedes
10 inter carmina quae deo iuveni pulcro
insulis indicis
devotus canit intimus fore se sperans.
At deos non colo
commentos sed amor Dei mihi inest Christi.
15 Ad sepulcrum, inquiunt,
Sanctus Spiritus angelos iuvenes pulcros
misit olim duos.
Virtus symmetriae suo radians vultu
vim dedit nuntiis
20 raptim vincere feminis dubium maestis.
Nunc ego utor metro
ut sit pulcrior et magis iuvenis sermo.

II

Qua venustatem acu
pangam versibus indolemve novi saeculi?
Gratiam proferunt
veram saepe sed incohatam adulescentes.
5 Praebita insulsitas
exquisitaque forma corporis inter se

in vices sustinent,
mox et fortuitissimam harmoniam condunt.
Conspicit mira qui
10 atque incongrua visitat modo pubentes.
Risum amant et iocos.
Usus ludibriorum iis prius est cordi
dira quam perpeti,
iras, fulmina, fabulas nimis extentas.
15 Profluant cretici,
sit nobis saturae loquela relaxatae,
hique rhythmī mei
imberbes maneant diu, lepidi, leves.

Epigrammata de Animalibus Heraldicis

EPIGRAMMATA super classibus a schola upsalensi Sanctae Catharinae discedentibus

Aquila

Aut operam aut requiem poscunt AQUILAE acris alumni:
primi extra nidum praedam aliunde petunt.
(1996)

Bos

BOS bene arat campos doctrinae et colloquiorum:
omnia BOS vertit: certa, putata, sacra.
(1997)

Cervus

CERVUS non servus capitur: dominatur in horto:
perpetuo studio cornua pulchra polit.
(1997)

Draco

Dormit in atro antro belua ignifera ac sine motu
stertit inhumane: somniat ecce DRACO.
(1997)

Equus

Est ferus hic, fugiens, volitans, inadibilis, ardens.
Quo est animatum animal? Cur tam animosus EQUUS?
(1997)

Feles

FELIS iter quis scit tenebrosum inter fora et aulas?
Unde venit subito? Quo taciturna redit?
(1998)

Gryps

GRYPS sapiens lusor, piger, audax, histrio et auctor:
nobilis hybrida, mox omnibus omnia eris.

(1998)

Hirundo

Horrea humumque habitabilem honestam hominum horret HIRUNDO
iunior altivolans: sed lutum adulta leget.

(1999)

Ibis

IBIS cum paribus se congregat in palude uda,
alam agitat, strepitat, stridet aquisque salit.

(1999)

Leo

Luctantur luduntque frementque silentque LEONES:
qui videt haud dubitat quin loca plana regant.

(2000)

Mustela

MUSTELAE subter repunt: venantur in umbris:
quomodo praeda potest condicione capi?

(2000)

Noctua

NOCTUA tam prudens exstabat ut ipsa Minerva
optaret signis hanc venerabilem avem.

(2000)

Oryx

Ornati lenesque gerunt se montis ORYGES
ut placeant oculis cordaque laeta creent.

(2000)

Phoenix

PHOENIX perpetuo cum sole novatur obortus:
vix ovi meminit nec periisse diem.

(2001)

Rhinoceros

RHINOCEROS spissae pellis truculente rebellis,
o vellem pellem punctus habere tuam!

(2001)

Salamandra

Sic superat SALAMANDRA periculum mortis in igne:
haud nimis ardendo: viscera mente gelat.

(2001)

Turtur

TURTURE purpureo cum murmure furfure iacto
optima consilii grana leguntur humo.

(2002)

Ursus

URSE, supra scandis quaerens mel in arbore dulce:
fronde coronatum nulla gravabit apis.

(2002)

Xiphias

Xystis submersis XIPHIAS sapientia ducit:
huc illuc fluitant: omne liquere vident.

(2003)

Apis

Alvo sentit APIS nectar dulcedine plenum
quod socialis iit nactaque legit, alit.

(2003)

Balaena

BALAENAE mirae pelagum novere profundum
quas regit incolumes non vitiata quies.

(2003)

Centaurus

CENTAURI iunctis hominum formis et equorum
corporis atque animi robore vique valent.

(2003)

Delphinus

Diligit omne quod est quodque est intellegit omne
faustus DELPHINUS callidus atque placens.

(2004)

Elephantus

Ex ELEPHANTORUM nil mentibus emigrat unquam:

confirmetque bonum praemoneatque malum.
(2004)

Formica

Festinans ubicumque ruit FORMICA, sed estne
huic operi fructus? Dura probabit hiems.
(2004)

6.3. Poesis Latina A Marco Moskowitz scripta (<http://suberic.net/~marc/mmoskowi.html>)

Poemata Domestica

Domestic Poems

Poemata haec de vita mea tractant.
These poems deal with my life.

- Hora Diei Primula / First Hour of the Day
- Permagna Hispida Vox / The Great Hairy Voice
- Ludit Amata Pila / My Beloved Plays Ball

Hora Diei Primula

Systema: hexameter dactylicus

Hexametri de mane meum.

- Hora diei primula vixdum frigida luxit
cum piget horologi nostros tardos crepitando.
Femina, feles perdormiscunt, stragula cedo.
Angustum trans andronem erro, istic labor ut non
5 crines pernodosus et halitum odorior essem.
Somniculosa surrectura, palla cubilis
rursus in uncillum exuitur. Vestes solitatos,
qui mihi (ne caream satis ordinis atque negoti)
induerendi sunt, sumo de sede geroque.
10 Si tempus superest, edimus; sique hora secunda
nondum deinde acta est, a nobis prandia nostra
componuntur. Ad omniferum carrum atque laborem,
per vicos, e vicino, proficiscor eacum.

First Hour of the Day

This is a poem about my morning, in dactylic hexameter.

- The cold first hour of the day has scarcely come to light
when the clock vexes us, the sluggish ones, with its noisemaking.
The woman, the cat, they keep on sleeping, I let them have the covers.
I wander across the narrow hallway, I wash there so that
5 my hair won't be tangled, nor my breath overly fragrant.
The sleepy one is about to rise, so the bedclothes
get taken off back onto their little hook. My over-accustomed clothes,

which, lest I lack sufficient class and business,
I must put on, I take from their place and wear.
10 If there is time, we eat; if the second hour
has not then passed, our lunches by us
are assembled. To the all-carrying cart and work,
through the quarters of the city and out of the neighborhood, I set out with her.

Permagna Hispida Vox

Systema: elegia

Permagna hispida vox, qua personitante repertus
est semper questus Perseos, heu! periit.

Perseus feles in domus familiae meae erat. XVII annos habens mortuus est Augusto mense
anno MCMXCVII.

The Great Hairy Voice

The great hairy voice, by which resounding was carried forth
Always the complaint of Perseus, (woe!) has perished.
Perseus was a cat in my childhood home, who died in August 1997 at the age of 17.

Ludit Amata Pila

Ludit amata pila, sed eam spectare vetat me,
ludere inepte se ne videam metuit.
scribere non semper possum. Quoquomodo specto.
En pila reticulo quassa iterum atque iterum est!
5 Quærit nunc animum num forte adverterer actum.
Toto absurda meo pectore amata mea.

My Beloved Plays Ball

My beloved plays ball, but forbids me to watch her,
She fears that I might see her play inexpertly.
I can't always write. I watch anyway.
Behold, the ball is smashed again and again with the racket!
5 Now she asks if I happened to notice that last deed.
This illogical one, beloved with all my heart.

Poemata Politica

Political Poems

Haec poemata scripsi de rebus politicis, et hodiernis et non.
These are poems I wrote about political matters, both current and not.

- [Quadratum Verborum / A Word Square](#)
- [Non malefactor / Not the Evildoer](#)
- [Anglia, Roma Secunda / England, a Second Rome](#)
- [Ecce Securem Suscipimus / Behold, We Take Up the Axe](#)
- [Uno Mutato / With One Person's Change](#)

Quadratum Verborum

Systema: quadratum

NERO
EBUR
RUIT
ORTA

A Word Square

Nero, that elephant, destroyed the things which had been started.

Non malefactor

Systema: hexameter dactylicus

Non malefactor Olympiacos ludos veriturus;
prorsus erit numquam malefactor Olympionices.

Scripta a.d.iv Kal. Aug. MCMXCVI. Atlantæ indigena sum.

Not the Evildoer

The evildoer will not respect the Olympic games;
Of course, never will the evildoer be an Olympian victor.

Written on July 28, 1996. Atlanta is my home town.

Anglia, Roma Secunda

Systema: elegia

Anglia, Roma secunda, Caledoniam tenet ultra.

Reginae manet haud pervigil imperium.

Nos hodierni Romani trans oceanum imus

et non iam summam lautitiam vidimus.

England, a Second Rome

England, a second Rome, only extends to Scotland;
the queen no longer has her ever-wakeful empire.

We, today's Romans, cross the ocean
to look at splendor that is no longer the highest.

Scripta a me Americano feriato in Brittania.

Written while on vacation in Britain. I myself am an American.

Ecce Securem Suscipimus

Ecce securem suscipimus, reus ut moriatur.

Occisor simile est facta ita publica res.

Scriptum postquam Senatus Massachusettensis, propter caedem notissimam pueri,
supplicium capitis sinere elexit.

Behold, We Take Up the Axe

Behold, we take up the axe so the accused might die.

Thus, a state becomes a murderer because of a murderer.

Written after the Massachusetts Legislature voted to allow capital punishment, mostly due
to the well-publicized murder of a child.

Uno Mutato

Systema: elegia

Uno mutato non iam facimus scelus istud!
non est rex nobis; omnibus est venia.

(Scriptum paucos diebus post "Ecce Securem." In ultima discessione, unus senator votam suam mutavit, et lex antiquata est. In diebus inter discessiones, adulescens Anglica in basilica Massachusettense manifesta dicta est caedis infantis, cuius infantis mortem fortuitam esse multi credit.)

With One Person's Change

With one person's change, we are not committing this crime!

Because we have no king, we all receive mercy.

Written a few days after "Ecce Securem." In the final vote, one legislator changed his vote, and the law was rejected. In the days between the votes, a young English woman was found guilty in a Massachusetts court of the murder of a baby, whose death many people believed was accidental.

Poemata Academica

Academic Poems

De arte aut philosophia aut simile tractant haec poemata.

These poems deal with art, philosophy, or similar matters.

- [Carletonienses Officii / Duties of Carleton](#)
- [Dissimilis Nasoni / Unlike Ovid](#)
- [His in Aquis Sulis / In These, Sul's Waters](#)
- [Laus Brevitatis / Praise of Brevity](#)

Carletonienses Officii

Systema: elegia

Hoc epigramma in genere Martialis scripsi et tuli prae tractatu senioris meo de Vino atque Bibitione in Poese Latina.

Carletonienses officii me cogere coeptant
insolitis mentem ludificare modis.
iam comprehensa exercitia hæc mi verba minantur
sicut rex terrens ense Syracosio.

- 5 uno scribendum est mihi longo tale opus anno
ut non doctiores menda logou videant.
hic labor ipse refertur mentes pertenuasse,
furatum somnos esse et amantem animam.
nunc persolvam hanc arduitatem vina bibendo
10 qua de re in schedam erit schema refusa mea.

Duties of Carleton

This is an epigram in something like the style of Martial that I wrote to accompany my senior thesis on Wine and Drinking in Latin Poetry.

The duties of Carleton begin to compel me
to trick my mind with unfamiliar rhythms.

- Now these words, my comps, threaten me
like the fearsome king with his Syracusean sword.
- 5 In one long year I must write such a work
that the more learned see no flaws *du logique*.
This work is known to have stretched minds,
to have stolen sleep and the loving soul.
Now will I loosen this harshness with the drinking of wine
- 10 About which thing I will pour out my thoughts onto the page.

Dissimilis Nasoni

- Hi sunt XL hexametri de Tao.
Dissimilis Nasoni, non Chaos omne fuisse
adfirmo, sed enim velut alveus, ostia, ripae,
in terra possunt, etiam amne absente, videri,
antevenit Via res. Via simplex est, etiamsi
- 5 omnes res caecae rerum natura Via fit.
Consilium nullum Via construit, attamen orbis
terrarum caelumque Viae cursum sequitur. Si
rex usufructu cohibere Viam experiatur,
regnum prorsus perdat; agricultor tamen imus
- 10 panem cottidianum et cetera dona Viae non
furatur, nec praedatur ferro, igne Viam, sed
consitione cibos comedit sapiente Viales.
At de omnes condente vel omniparente loquebar.
Illis auditis, divam esse Viam reputator
- 15 credere posset, si Via non a illo bene nota
esset. Di superi, clare in mundo manifesti,
a populi sensu leviora Vialia celant
indicia, aequae vermiculi factoris arenae
non vestigia enim, transgresso ingente gigante,
- 20 nunc in litore tam permutato inveniuntur.
Quomodo, quaesitur idcirco, Via tantula nosci?
Parva Via est, sed ubique Vialia facta videntur.
Hic atomum quemque, illic immensa admovit astra.
Sic duo sunt, doctrina unus, negligentiaque alter,
- 25 Facta modis quibus est Via sensibilis vel aperta.
Sed doctrina qui speciem scrutatur in omni,
ut specie glupta naturam detegat ipsam,
est homini similis qui caepis cortice abrepto
plene ex corticibus credit consistere caepe,
- 30 nec, quotquot lacrimis fuis, nucleum videt ullum.
Quem negligentia divisas ignoscere partes
mundi poscit, sed mundum totum sinit una
mente haurire aequa, sic praecipiti simulare
ille potest, morsu mordax fortasse voranti
- 35 amplo caepe, scita haud dum parte interiore.
Cur, igitur, gentes non doctrina adlicit omnes?
Quam negligentia tutior est, toto neque tacto
atque periculo non adito; num caepe edit ecquis?

Sed ducente Via nos caepia novimus esse
40 esse Vialia, non alia atque Vidalia, dulce.

Unlike Ovid

This is a poem about the Tao, in dactylic hexameter.

Unlike Ovid, I do not state that everything was Chaos,
but instead, just as the bed, mouth, and banks,
even when the stream is absent, may be seen in the land,
the Way comes before the thing. the Way is simple, even if
5 all the aimless thing are made into the Universe with the Way.
The Way draws up no plan, yet the earth
and the sky follow the Way's course. If
a king were to try to compel the Way for his own advantage,
his kingdom would soon fall. Yet the lowest farmer
10 does not steal his daily bread and the other gifts
of the Way, nor does he loot the Way with iron and fire, but
by wise sowing he eats the Way's food.
But I was speaking of the parent and founder of all.
Having heard these things, a thinking person could believe
15 that the Way is divine, if the Way was not well known to that one.
The gods above, clearly visible in the world,
hide the lighter signs of the Way, from the people's
perception, just as no traces of the worm
who made the dirt, once a huge giant has walked through,
20 will be found on the shore that has been so altered.
How, it is therefore asked, to know such a small Way?
The Way is small, but the deeds of the Way may be seen everywhere.
Here, it moves every atom, there, the measureless stars.
Thus, there are two methods, science and ignorance,
25 by which the Way is made perceptible and open.
But the one that with science examines the appearance in everything,
in order to see its very nature when the appearance has been peeled off,
is like the person who, when an onion is peeled,
believes that the onion consists entirely of peels,
30 nor, however many tears are shed, does that one find any center.
The one whom ignorance allows to disregard the separate
parts of the world, but allows to take in the entire world
at one time with a level mind, thus is able to imitate
the headstrong one, devouring with great bites a possibly
35 biting onion, when the inside is still unknown.
Why, therefore, does science not attract all people?
It is safer than ignorance, neither touching the whole
or facing the danger; does anyone just eat an onion?
But we know that with the Way in the lead,
40 to eat the Way's onions, not unlike Vidalia's, is sweet.

His in Aquis Sulis

Systema: elegia

His in Aquis Sulis antiquis orastis egentes;
Donane quae legimus de Sule surpta iacent?
Aquaes Sulis oppidum est, quod Anglice Badonem nomen habet. Ibi dona, quae incolae
antiquae in fontem iecit ut dea Sul det quod in donis oraverunt, videre legereque potes.

In These, Sul's Waters

In these, Sul's ancient waters, you needy ones prayed;
Do the gifts we read lie there stolen from Sul?
Aquaes Sulis is the English city of Bath, where one may see the gifts that the ancient
inhabitants tossed into the fountains so that the goddess Sul would grant the prayers
inscribed thereon.

Laus Brevitatis

Systema: haicu

Laus brevitatis
inest mihi. Scribere
pergere nolo.

Epigramma in forma haicus et simul hexametri, scriptum post acroasem Annae Elissae
Radke de haicuis et postquam Michaelus de Albrecht omnes ad laudem brevitatis
scribendam provocavit. Scriptum in Seminario Pragense III LVPae.

Praise of Brevity

Praise of brevity
is in me. I do not want
to go on writing.

An epigram in haiku and hexameter form, written after Anna Elissa Radke's lecture on
haikus and Michael von Albrecht's challenge to write a praise of brevity. Written at the
Third Prague Seminar of LVPA.

Hebe et Ganymedes
Hebe and Ganymede

- Hebe Ganymedi / Hebe to Ganymede
- Ganymedes Hebei / Ganymede to Hebe
- Hebe iterum Ganymedi / Hebe again to Ganymede

Hebe Ganymedi

Quid, Ganymedi, times? Nunc es, quod scis, adulescens;
dedecet iste viro, puero ludus tibi gratus.
Qui cum patre manet, quo tempore eum renovabit
hic jucundus amor? Didicit qui gaudia adulta,
5 cur cum patre manet? Te clausit Iuppiter ipse.
Ille pater divus genuit divos hominesque.

Nec mortalis sum, quæ claustra volo reserare;
recta pocillatrix, fudi nectar superiorum.
"Hebe, quam sitio!" sic me properare jubebant,
10 nimirum cecidi, nimirum nectare lavi
divorum regem. Poculum te sumere iussit.
Sunt aquilæ regi, cum rege est mutua forma.
Numinis aligeri tu dulcis præda fuisti.
Annos hos multos parebas, serve, tonanti.
15 Ventus apricus adest; tibi sim, liberte, Juventas.

Hebe to Ganymede

What do you fear, Ganymede? You are now, as you know, a young man;
the play so pleasing to you as a boy ill-befits you as a man.
Whoever stays with his father, at what time will he be renewed
by this pleasing love? Whoever learns adult joys,
5 why does he stay with his father? Jupiter himself has enclosed you.
That divine father has begotten gods and mortals.
Nor am I mortal, who wish to unbar your cages;
an upright cup-bearer, once I poured the nectar of the highest.
"Hebe, how I thirst!" thus would they order me to hasten,
10 No wonder I fell, no wonder I washed with nectar
the king of the gods. He ordered you to take up the cup.
There are eagles of the king, with the king their form was shared.
Of a winged power you were the sweet prey.
These many years you, slave, have served the thunderer.
15 A sunny wind is here; let me, freedman, be your Youth.

Ganymedes Hebei

Filia Junonis, superavit avunculus altus.
Non opus est viris affectu tam muliebri;
non opus est mihi te. Non blanditiæ meretricis
e Jovis amplexu Ganymedin ei bene gratum
5 allecturæ sunt. Quid habes? Præbes mihi quidnam?
Sublato poculo, quæ munera vestra supersunt?
Utibilis nihilo, nugis teris otia nostra.
Doni prodiga, nunc furari vin' alienum?
Cede Jovi, quæso, nec frustra pergere niti.
10 Prævalet as regis quo victa talenta puellæ.

Ganymede to Hebe

Daughter of Juno, your lofty uncle has surpassed you.
Men have no need of such feminine emotion;
I have no need of you. Nor will a whore's flatteries
from Jove's embrace entice the Ganymede so dear to him.
5 What do you have? What indeed do you offer me?
Your cup put aside, what function remains to you?
Useful for nothing, you take up our time with trifles.
Wasteful of your gifts, now do you wish to steal another's?

Cede to Jove, I pray, nor continue to struggle in vain.

10 The king's penny is worth more than what defeated a girl's riches.

Hebe iterum Ganymedi

Momenti quanti tibi sunt hæc aurea vincla?

Te credisne deum, qui captus carcere divo?

Num præesse putas quemquam natum morituri?

Cujusnam regnum dandumst tibi? Ludibriorum?

5 Certe ludibriis rex aptus es atque supremus,
tu qui ludibrio regis longe meruisti,
sed semel omnibus est aliquid dignum faciendum.
Nemo ludere vult semper lusus pueriles;
olim te blandi forsant tædebit amoris.

10 Tum, putridis gaudis, pathice me quærere noli.
Cum nova membra petes, cum præbita basia quæres,
hexametris lyricis a servo spreta puella
nupserit heroe. Qua re manicas tibi caras,
ob quas ora fugis, narrabo mi placuisse;

15 verus eo datus est, vanus quocumque negatus.

Hebe again to Ganymede

How much are these golden chains worth to you?

Do you believe yourself a god, because you are held in a divine jail?

Do you think anyone born of a mortal can reign above?

Of what thing would you be the lord? Of playthings?

5 Certainly you are a ready and supreme king to the toys,
You who so long have served as a toy to the king,
But everyone must at some time do something worthwile.
No one wishes always to play boy's games;
someday perhaps you will tire of your fawning love.

10 Then, when your joys have spoiled, do not lustfully search for me.
When you seek new limbs, when you search for the promised kisses,
the girl spurned by a slave in lyric hexameters
will have been wed in epic verse. Wherefore the manacles so dear to you,
for which you flee my mouth, I will say that they pleased me;

15 The true is given by means of whatever has denied the empty.

Disticha Diurna

Daily Couplets

Pridie Id. Aug. MCMXCIX distichon fortuito in verbo quotidie scribere coepi.

On August 12, 1999 I started writing a couplet on a random word every day.

- Amiciter / In a Friendly Way
- Humilis / Humble, Low, or Earthy
- Phoca / Seal
- Orpheus
- Inanis / Empty or Lifeless
- Exordiri / To Begin

- Delectus / Choice
- Sitella / Lottery Urn
- Vastus / Vast
- Pervolgare / To Make Public
- Offulgere / To Shine Upon
- Erinyes / Fury
- Recurare / To Restore To Health
- Ingradi / To Enter, Step Into
- Reclinare / To Lean
- Intervolitare / To Flit About
- Surrufus / Reddish
- Venusinus / Of Venusia, Home of Horace
- Sculptilis / Carved
- Enasci / To Be Born Out Of
- Versus / Towards
- Auritus / Long-Eared
- Nubere / To Marry
- Ciniflo / Hair-Curler
- Satur / Rich
- Phylaca / Jail
- Quirinus
- Solacium / Solace
- Gelare / To Freeze
- Mulinus / Mulish
- Degenerare / To Disgrace
- Sigeum
- Xerampelinae / Dark Red Clothes
- Setia
- Incernere / To Sift
- Aestivare / To Pass the Summer
- Dulcedo / Sweetness
- Cantare / To Keep Singing
- Tenebrae / Shadows
- Consciis / Aware
- Sexennis / Six-Year-Old
- Defensus / Fought Off
- Myron
- Interfectoria / Killer
- Explorator / Explorer
- Plumosus / Feathery
- Liberator / Liberator
- Incogitare / To Think Up
- Mithras / Mithras, Persian Sun God
- P. / P. (abbreviation for Publius)
- Interdare / To Give Occasionally
- Modestus / Restrained
- Edictum / Edict
- Ignominia / Disgrace

Amiciter

prid. Id. Aug. MCMXCIX

Ictus amiciter actus acutulorum adest epigramma.
Tuta potestas est. Quare igitur trepidas?

In a Friendly Way

August 12, 1999

A blow placed in a friendly way, here is the somewhat subtle epigram.
Your power is safe. So why are you shaking?

Humilis

Id. Aug. MCMXCIX

Stant humiles sine praesidiis et divite coram.
"Certe," inquit dives. "Arvum idem id est quod aro."

Humble, Low, or Earthy

August 13, 1999

The humble stand without protections and in front of the rich man.
"Of course," says the rich man. "It's the same soil that I plow."

Phoca

a.d.xviii Kal. Sep. MCMXCIX

Phoca natat per
aquam, nitet æquor et
unda recedit.
Stat præ litore pes.

5 Calx in harenam iniit.

Seal

August 15, 1999

A seal swims through the
water, the surface shines and
a wave falls away.

A foot stands on the shore.

5 The heel has entered the sand.

Orpheus

a.d.xvii Kal. Sep. MCMXCIX

Orpheus Eurydicæ: "Nostra Plutonia fata
nil mutare potest." Eurydice: "Valeas."

August 16, 1999

Orpheus to Eurydice: "Our Plutonian fates
nothing can change." Eurydice: "Fare well."

Inanis

a.d. xvi Kal. Sep. MCMXCIX

Arcis inanis moenia flent trans Marmora cædem;
Una nunc horrent mortua mille die.

Empty or Lifeless

August 17, 1999

The walls of the empty citadel weep for the slaughter across the Marmora;
They shudder now at a thousand dead in one day.

Exordiri

a.d. xv Kal. Sep. MCMXCIX

Mox exordior inde per aerem egomet sine somno
ad longinqua loca. Stare volo, nec agi.

To Begin

August 18, 1999

Soon I set out from there, I without sleep
to faraway places. I wish to stay, not to be driven.

Delectus

a.d. xiii Kal. Sep. MCMXCIX

Delectus semper est, hodierna an disticha pangam.
Hoc non conficiam. Dimidium satis est.

Choice

August 20, 1999

There is always a choice, whether I write today's couplets.
I won't finish this one. Half is enough.

Sitella

a.d. xii Kal. Sep. MCMXCIX

Gæa sitella fuit, pariter sortes tibi datæ;
Lætis iam captis, quid manet in spatio?

Lottery Urn

August 21, 1999

Earth has been a lottery jar, the lots given to you equally,
Now that the happy ones have been taken, what remains in the space?

Vastus

a.d. x Kal. Sep. MCMXCIX

Vasta tacens terra splendet, quae nemine visast.
Mule, ineamus agrum. Nos, age! monstra vocant.

Vast

August 23, 1999

A vast silent land shines, which has been seen by no one.
Mule, let's enter the field. The monsters (get going!) call us.

Pervolgare

a.d. ix Kal. Sep. MCMXCIX

Pervolgant celebrum res gestas nuntia vestra;
Nuntia qui narras, his ita fis celebrer.

To Make Public

August 24, 1999

Your news makes public the deeds of the famous;
You who tell the news, with this you are thus made famous.

Offulgere

a.d. viii Kal. Sep. MCMXCIX

Offulget Beccæ per velum sol; ea dormit.
Experrecta fiat, cum bene versum habeo.

To Shine Upon

August 25, 1999

The sun shines on Becca through the curtains; she sleeps.
Let her be awakened, when I have this verse well in hand.

Erinys

a.d. vii Kal. Sep. MCMXCIX

Sævit Erinys. Adest aliquis qui peccat in omne.
Sed dubitat quis sit. Quisque senator abest.

Fury

August 26, 1999

The Fury rages. There is someone here who sins in all things.
But she is unsure who it is. Every senator is absent.

Recurare

a.d. vi Kal. Sep. MCMXCIX

Hora recurabit quod alunt medicamina nulla;
Non ipse ægroto. Sed properantia? Sic.

To Restore To Health

August 27, 1999

An hour restores what no medicines nourish;
I myself am not sick. But my hurry? Yes.

Ingredi

a.d. iii Kal. Sep. MCMXCIX

Ingressi terras numquam legionibus ictas
Hinnit mulus "ave" dum nova mira hio.

To Enter, Step Into

August 30, 1999

Having entered lands never struck by legions,
The mule neighs "hey" while I gape at new wonders.

Reclinare

Prid. Kal. Sep. MCMXCIX

Anna reclinat se tantum ut graviter cadit Anna.

Circumstant cives. Sunt subito profugi.

To Lean

August 31, 1999

Anna leans so far that Anna falls down hard.

Citizens stand around. They are suddenly homeless.

Intervolitare

Kal. Sep. MCMXCIX

"Cur intervolutas, O blatta, macellaque vexas?"

"Hic quod emis care, tu ecce! libenter edo."

To Flit About

September 1, 1999

"Why do you flit about, O cockroach, and bother the markets?"

"What you buy dearly here, look! I happily eat."

Surrufus

a.d. iv Non. Sep. MCMXCIX

Surrufam lucem quæ de furno nitet odi.

Non quod cygnus sum, sed quia pistor eram.

Reddish

September 2, 1999

I hate the reddish light that shines from the oven.

Not because I am a swan, but because I used to be a baker.

Venusinus

a.d. iii Non. Sep. MCMXCIX

Sat Venusinus amor sermones scribere magnos.

Scribere sic cupis. Nonne es eundus eo?

Of Venusia, Home of Horace

September 3, 1999

The Venusian passion suffices to write great satires.

You wish to write thus. Shouldn't you go there?

Sculptilis

prid. Non. Sep. MCMXCIX

Sculptilis ardeola stabit præ limine semper.

Cum ruerint portæ, nonne volare volet?

Carved

September 4, 1999

The carved heron will stand forever in front of the threshold.

When the doors will have fallen, will it not wish to fly?

Enasci

a.d. vii Id. Sep. MCMXCIX: Pro Magistra Ellen Schwartz
Nunc enascitur æstati gravidi novus infans;
Eius mens surget dum recidet viride.

To Be Born Out Of

September 7, 1999
Now a new infant is born out of the pregnant summer.
Its mind will rise as the green falls back.

Versus

a.d. vi Id. Sep. MCMXCIX
Versus in Atlantam Shermanam aciem bene struxit.
Urbs quam dux ussit fumiferast iterum.

Towards

September 8, 1999
In towards Atlanta Sherman's battle line he drew up well.
The city the general burned is smoky again.

Auritus

a.d. v Id. Sep. MCMXCIX
Auriti sceleris sit fabula reddita sæpe;
Quisque benignus homo clade sua fruitur.

Long-Eared

September 9, 1999
May the tale of the long-eared scoundrel be told again often;
Every kind-hearted man enjoys his fall.

Nubere

a.d. iv Id. Sep. MCMXCIX
Nupsit, amat, comitat; non est mihi carior ullum.
Gratia dicta quod est femina tanta mihi!

To Marry

September 10, 1999
She married, she loves, she accompanies; nothing is dearer to me.
Thanks are said because such a woman is mine!

Ciniflo

Id. Sep. MCMXCIX
Galla ciniflo fit, quæ cincinnos prius odit.
Mutavit quæ res? Follica gesta Zizou.

Hair-Curler

September 13, 1999

Galla becomes a hair-curler, who used to hate curled hair.
What thing changed? The ball-playing deed of Zizou.

Satur

a.d. xviii Kal. Oct. MCMXCIX

Tam saturos vestes gessisti, sicuti dives.
Nuncne Nemausi sunt? Mutua tu mihi da.

Rich

September 14, 1999

You wore such rich clothes, as if you were rich.
Now they're denim? Give me a loan.

Phylaca

a.d. xvii Kal. Oct. MCMXCIX

Ex phylaca serpis, quotiens te vincula claudunt.
Te tam sollertem cur capiunt vigiles?

Jail

September 15, 1999

You creep out of jail each time the manacles enclose you.
If you're so clever, why do the police catch you?

Quirinus

a.d. xvi Kal. Oct. MCMXCIX

Verba Quirini sic: Colit heu divos alios urbs.
Non hæ Roma meast. Rectius esset Hiems.

September 16, 1999

The words of Quirinus are thus: Alas, the city worships other gods.
This is not my Rome. More correctly would it be Jeers.

Solacium

a.d. xv Kal. Oct. MCMXCIX

Quæ solacia sunt mihi cum sine rete laboro?
Mente modo placida pergere quidquid ago.

Solace

September 17, 1999

What solaces are there for me when I work without a safety net?
Only, with a calm mind, to continue what I do.

Gelare

a.d. xii Kal. Oct. MCMXCIX

Corda gelare solent, nihilominus, omnia pulsant.
Nullum vivit cor. Sæcula pulsuum erunt.

To Freeze

September 20, 1999

Hearts tend to freeze, nevertheless, they all beat.

No heart lives. The ages will belong to the beats.

Mulinus

a.d. ix Kal. Oct. MCMXCIX

Quam mulina volant per cælis his nova monstra!
Una umbra a nobis hora peracta fuit.

Mulish

September 23, 1999

What mulish new wonders fly through these skies!
An hour had been passed by us in one shadow.

Degenerare

a.d. vi Kal. Oct. MCMXCIX

Degenerari par monet atque favore cadendi.
Famam acquirere sic; mittere idem decora est.

To Disgrace

September 26, 1999

To be disgraced, warns of falling, the equal of favor.
Thus to acquire fame; to lose honors is the same.

Sigeum

a.d. iv Kal. Oct. MCMXCIX

Sigei proprii tacitum iacet omne cadaver.
Sub gradibus nostris corpora quot quatimus?

September 28, 1999

Every corpse lies silent in its own Sigeum.
How many bodies do we shake under our steps?

Xerampelinae

a.d. iii Kal. Oct. MCMXCIX

Hæ xerampelinæ duræ sunt, non modo pulchræ.
Sanguen quo emptæ sunt pingue colore latet.

Dark Red Clothes

September 29, 1999

These dark red clothes are long-lasting, not just beautiful.
The blood with which they are bought hides in the fat color.

Setia

prid. Kal. Oct. MCMXCIX

Setia vinum det, sit cervisia edita Pragæ.
Atlantæ potus omnis ubique bibit.

September 30, 1999

Let Setia give wine, let beer be given out in Prague.
The drinks of Atlanta, everyone drinks everywhere.

Incernere

Kal. Oct. MCMXCIX

Increvi pollen. quo feci crustula vestra.
Nunc hoc tutus aio: musca reperta volat.

To Sift

October 1, 1999

I sifted the flower with which I made your cookies.
Now I can say this safely: the fly I found still flies.

Aestivare

a.d. iii Non. Oct. MCMXCIX

Æstivavimus hic. Glacie fugitus fuit ardor.
Frigore pervento, stragula nunc gerimus.

To Pass the Summer

October 5, 1999

We were her this summer. The heat was fled with ice.
Now that the cold has arrived, we wear our blankets.

Dulcedo

prid. Non. Oct. MCMXCIX

Dulcedo nostra, præbemus at omnia spernis.
Quænam dona cupis? Quot moritura, Kali?

Sweetness

October 6, 1999

Our sweetness, we offer but you spurn everything.
What gifts do you desire? How many will die, Kali?

Cantare

Non. Oct. MCMXCIX

Cantat anas carmen quod vult hoc significare:
Noli obstare viæ! Visitor urbis eat!

To Keep Singing

October 7, 1999

The duck keeps singing a song that means this:
Don't stand in the way! Let the tourist pass!

Tenebrae

a.d. v Id. Oct. MCMXCIX

Per tenebras gradior, tusus, cæcus, sine virga.
Impavide pergam. Ecce facem, gladium!

Shadows

October 9, 1999

I step through shadows, buffeted, blind, without a staff.
Undaunted, I will press on. Behold my torch and sword!

Conscius

prid. Id. Oct. MCMXCIX

Conscius esurio; placuit mihi somnia nuper.

Somnia non satiant. Esse cibos opus est.

Aware

October 14, 1999

Aware, I hunger; my dreams recently pleased me.

Dreams do not satisfy. There is a need to eat food.

Sexennis

a.d. xii Kal. Nov. MCMXCIX

Sexennis nescit patriam sine Præsede nostro.

Quid censet de me quo ita creatus is est?

Six-Year-Old

October 21, 1999

The six-year-old does not know a country without our President.

What does she think of me, by whom he was elected?

Defensus

a.d. x Kal. Nov. MCMXCIX

Defensus hostes dictas non esse periculum.

Si verum credis, cur galeatus adhuc?

Fought Off

October 23, 1999

You keep saying that the enemy that has been fought off is not a threat.

If you truly believe it, why are you still helmeted?

Myron

a.d. vii Kal. Nov. MCMXCIX

Æ ra Myron sculpsit, sed nunc sua saxa videmus..

Pacta volumina sic codicibus legimus.

October 26, 1999

Myron sculpted bronzes, but now we see his stone statues.

In the same way we read written scrolls in folded books.

Interfetrrix

Kal. Nov. MCMXCIX

Interfetrrix es florum, pictrix foliorum.

Vulnera eæ purgas et bene dormit ea.

Killer

November 1, 1999

You are the killer of flowers, the painter of leaves.
You clean her wounds and she sleeps well.

Explorator

prid. Non. Nov. MCMXCIX

Exploratores ieiuni ingentia terrent.
Tam fortes minimos mollia magna timent.

Explorer

November 4, 1999

The hungry explorers frighten the giants.
Large soft things fear such bold tiny ones.

Plumosus

a.d. iii Id. Nov. MCMXCIX

Plumosis manibus lacerat felesculus ædes.
Sed foveamus eum. Omnia vincit amor.

Feathery

November 11, 1999

The kitten tears up the house with feathery paws.
Yet we cherish him. Love conquers all.

Liberator

a.d.xvi Kal. Dec. MCMXCIX

November 16, 1999

Sint laudes tibi, salve liberator!
Duxisti famulos eros necare.
Nunc fortes pedites tuos salutant,
Altis in crucibus suis fideles.

Liberator

Praises be yours, unharmed liberator!
You led the slaves to slay their masters.
Now your brave footsoldiers give salute,
Faithful on their own high crosses.

Incogitare

a.d. xiv Kal. Dec. MCMXCIX

Quas incogitat archimagus censorius artes?
Quæ mundum faciant ut liber eius ait.

To Think Up

November 18, 1999

What arts does the stern archmage think up?
Ones that will make the world as his book says.

Mithras

prid. Kal. Dec. MCMXCIX

Mithram si victor Milvi Pontis coluisset,
Jane, Kalendis his quomodo terrueris?

Mithras, Persian Sun God

November 30, 1999

If the victor of the Milvian Bridge had worshipped Mithras,
Janus, how would you scare us with these Kalends?

P.

Kal. Dec. MCMXCIX

Comoedus P. tibi s.
"S. P. Q. Mex.
Temet V d. manere quærunt.
\$ modo solve MC!"

P. (abbreviation for Publius)

December 1, 1999

Pablo, an actor, greets you.
"The Republic and People of Mexico
want you to come for a 5-day stay
At a cost of only eleven hundred dollars!"

Interdare

a.d. iii Non. Dec. MCMXCIX

Interdant aliis, sed habet se patria peius.
"Nonne pecunia sat? Commoda vita placet!"

To Give Occasionally

December 3, 1999

They give occasionally to others, but their country fares worse.
"Isn't money enough? The convenient life is pleasing!"

Modestus

a.d. vi. Kal. MM

Mure modesto me perturbabas, male feles.
Sic tractare domi corpora non soleo.

Restrained

December 27, 2000

You perturbed me with a simple mouse, bad cat.
I am not accustomed to handle bodies thus at home.

Edictum

a.d. vii Id. Jan. MM

Edictis quibus est natura altissima rerum

condita? Nescimus. Non, pie Paule, tuis.

Edict

January 6, 2000

With what edicts was the deepest nature of things
founded? We don't know. Not, pious Paul, with yours.

Ignominia

a.d. iv Id. Feb. MM

Cur ignominia est a lucro vivere liber?
Est sine loro sic crimen adesse canis.

Disgrace

February 9, 2000

Why is it a disgrace to live free of money?
Thus is it a crime to be a dog without a leash.

Versiones et Nova Verba Carminum Linguarum Aliarum Versions and New Words to Songs in Other Languages

- [Carthago est Trans Mare Nostrum](#)
- [Bamba / La Bamba](#)

Carthago est Trans Mare Nostrum

Nova verba scripta ad melodem Britannicam cui nomen "[My Bonnie Lies Over the Ocean.](#)"

Carthago est trans mare nostrum,
Carthago vastavit bellis.
Carthago est trans mare nostrum,
Delenda Carthago nobis.

5 Delenda, delenda, delenda Carthago nobis, nobis,
Delenda, delenda, delenda Carthago nobis.

Ego, Marcus Porcius Cato,
Senator sum, quod bene scis.
Et a me est ceterum censa

10 Delenda Carthago nobis.
Delenda, delenda, delenda Carthago nobis, nobis,
Delenda, delenda, delenda Carthago nobis.

Mos hodie juvenum malus.
Moribus uti antiquis

15 Debetis, ut bene vivatis.
Delenda carthago nobis.
Delenda, delenda, delenda Carthago nobis, nobis,
Delenda, delenda, delenda Carthago nobis.

New words to the song "[My Bonnie Lies Over the Ocean.](#)"

Carthage is across the Mediterranean Sea,

Carthage has laid waste with wars.
Carthage is across the Mediterranean Sea,
Carthage, which we must destroy.

- 5 I, Marcus Porcius Cato,
Am a senator, as you well know.
And by me is also believed
Carthage we must destroy.

- The morals of today's youth are bad.
10 The morals of old to use
You ought, so you live well.
Carthage we must destroy.

My Bonnie lies over the ocean

My Bonnie lies over the ocean, My Bonnie lies over the sea, My Bonnie lies over the ocean Oh bring back my Bonnie to me.	Last night as I lay on my pillow Last night as I lay on my bed, Last night as I lay on my pillow, I dreamt that my Bonnie was dead.
---	--

<i>Refrain:</i> Bring back, bring back, Bring back my Bonnie to me, to me, Bring back bring back, Oh bring back my Bonnie to me.	<i>Refrain:</i> The Heather is blooming around me, The blossoms of Spring now appear, The meadows with green'ry surround me, Oh Bonnie, I wish you were here. <i>Refrain:</i>
---	---

Oh blow, ye winds, over the
ocean
Oh blow, ye winds, over the
sea
Oh blow, ye winds, over the
ocean
And bring back my Bonnie to
me.

Bamba

Versio Latina carminis Hispanici cui nomen "La Bamba," a Ricardo Valente scripti.

- Bamba ut saltitamus,
Bamba ut saltitamus, necesse est
Gratiam esse nobis,
Gratiam esse nobis, et alia.
5 Iam leva te, leva te,
Iam leva te, leva te, pro te ero,
Pro te ero, pro te ero.
Ipsa bamba, ipsa bamba...

Non egomet sum nauta,
10 Non egomet sum nauta, sum conductor,
Sum conductor, sum conductor.
Ipsa bamba, ipsa bamba...

La Bamba (Ricardo Valente)

Para bailar la bamba
Para bailar la bamba se necesita una poca de gracia
Una poca de gracia y otra cosita
Y arriba y arriba
Y arriba y arriba y arriba iré
Yo no soy marinero
Yo no soy marinero, por ti seré
Por ti seré, por ti seré

Bamba, bamba, bamba, bamba
Bamba, bamba
Bamba

Para bailar la bamba
Para bailar la bamba se necesita una poca de gracia
Una poca de gracia pa mi pa ti
Ay y arriba y arriba
Y arriba y arriba y arriba iré
Yo no soy marinero
Yo no soy marinero, soy capitán
Soy capitan, soy capitán

Bamba, bamba, bamba, bamba
Bamba, bamba

7. Popis literature:

Lewis C.T.- Short C., *A Latin Dictionary*, The Clarendon Press, Oxford, 1979

Divković M., *Latinsko- hrvatski rječnik*, Naprijed, Zagreb, 1997

Tessarolo L., Mastandrea P., *Poesis* (cd), 1995

Crusius, F., *Römische Metrik*, Georg Olms AG, Hildesheim, 1997